Tiszánktúl

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Házhoz postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfői ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 47. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1916 február 27.

Verdun eleste előtt.

Berlinből táviratozza tudósitónk. A nagyfőhadiszállás jelenti: Douamont páncélos erődöt, Verdun erőd állandó erődvonalának északkeleti sarkoszlopát a 24. brandenburgi gyalogezred tegnap délután rohammal elfoglalták. A németek az erődöt szilárdan tartják.

A német császár a maasi győzelmeknél.

Berlin, február 26. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér. Utólagos jelentés szerint a febr. 25-ére virradó éjjel Armentiertől keletre egy angol osztag előretörését visszavertük. Champagneban a franciák St. Marie Piétől délre megtámadták azt az állást, amelyet február 12-én elfoglaltunk. Az első árokba mintegy 250 méter szélességben sikerült benyomulniok.

Harcvonalunkon a Maastól keletre Őfelsége a császár és király jelenlétében jelentős előhaladást értünk el. Ornál harcoló csapataink hatalmukba keritették a Luvenontól délnyugatra lévő magaslatot. Luvenont helységet és az attól keletre fekvő erődcsoportot. Hősi hévtől hajtva előre, Douaumont faluig és páncélerődjéig törtek be a brandenburgi ezredek és rohammal vivták meg mindkettőt.

Az ellenség ellentállása a Veuvre sikon Marsville vidékéig terjedő arcvonalon a Metz—párisi nemzeti uttól délre megtört. Csapataink a hátráló ellenség sarkában vannak.

Azon tegnapi hiradás, hogy Champneville falait elfoglaltuk, téves jelentésen alapult.

Keleti hadszintér. Előőrseink sikeres harcain kivül nincs jelentenivaló.

Balkán hadszintér. A helyzet változatlan. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az orosz és olasz fronton nincs esemény.

Orosz és olasz hadszintér. *Budapest, febr. 26.* (Hivatalos. helyzet változatlan.

Közelebb Durazzóhoz.

Délkeleti hadszintér. *Budapest, február* 26. (Hivatalos.) Csapataink a Durazzótól keletre és északra fekvő földszorosig nyomultak elő.

Hőfer.

Leleplezett orosz kémek Romániában.

Berlin, február 26. A bukaresti „Sera" szerint a romániai államrendőrség nyomára jött a moszkovita kémek üzelmeinek és minden lépésüket figyelemmel kiséri.

Bizonyos idővel ezelőtt Metzentoff orosz énekes hangversenyeket tartott Romániában. Ez az énekes egy orosz kém volt és amikor a rendőrség le akarta tartóztatni öngyilkosságot követett el.

Savinski orosz tenorista is egészen hirtelen tünt el Romániából.

A német tengeralattjárók pusztitása.

A rotterdami Courant szerint a tavaly február 18-án kezdődött német tengeralattjáró háboru egyévi tartama alatt összesen 650 hajót torpedóztak meg a német tengeralattjárók, köztük 611 kereskedelmi hajót és 59 oly tengeri járművet, melyek a haditengerészethez tartoztak. E hajók közül 439 angol volt, 44 francia, 29 orosz, 28 olasz és 8 belga. A legnagyobb kereskedelmi gőzösök, melyeket a tengerblattjárók elsülyesztettek a Lusitiánia, az Arabic, az Ancona és a Vitle de la Ziotat voltak.

A mytilenei letartóztatott konzulokat szabadon bocsájtják.

Rotterdam, február 26. Toulonból jelentik: A mytilenei és szalonikii magyar és osztrák konzulokat és alkonzulokat innen Genfbe vitték, ahol valamennyijüket szabadon bocsájtják.

A törökök erzerumi vesztesége.

Bukarest, február 26. Lyonból jelentik, hogy ujabban érkezett jelentések szerint a törökök vesztesége Erzerumban mindössze negyvenezer ember volt halottakban, sebesültekben és foglyokban.

Himlő-oltó anyag CSILLAG
GYÓGYSZERTÁRBAN
egyeseknek, ugyszintén intézeteknekés községeknek beszerezhető a
NAGYVÁRAD, ZÖLDFA-UTCZA.
Telefon interurbán 552.

Mercier biboros római utja eredménytelen.

Luganó, febr. 26. Mercier biboros tegnap délután utazott el Rómából. Az elutazásnak erősen politikai jellege volt: a pályaudvaron a számos politikai előkelőségek között megjelent a római angol és orosz nagykövet és a belga követ.

Rómában azt hiszik, hogy miután az érsek római tartózkodása erősen politikai jellegü volt, a német hatóságok nem fogják megengedni, hogy német területen át utazzék vissza.

A mi a biboros utjának eredményét illeti, a Secoló azt jelenti, hogy Mercier nem érte el azt a célt, hogy a Vatikán állást foglaljon Belgium mellett. A pápa bár kifejezte rokonszenvét a belga nép iránt, tartózkodik minden itélettől és továbbra is megmarad a szigoru semlegesség mellett.

Stürmer az orosz államtanács elnöke.

Stockholm, február 26. A pétervári távirati ügynökség jelenti, hogy a cár Stürmer miniszterelnököt a legfőbb államtanács elnökévé nevezte ki.

Oroszország megvette elvesztett cirkálóit Japántól.

Budapest, február 26. (Saját tud.) Genfből jelentik: Oroszország visszavásárolta Japántól az orosz japán háboruban elvett négy cirkálóját.

A német győzelem hire Berlinben.

Budapest, február 26. (Saját tudósitónktól.) Berlinben a Douaumont-erőd bevétele kitörő örömet keltett. A lapok dicsérik a hadvezetőség példátlan merészségét és a csapatok hősiességét.

Harmincötezer olasz Durazzóban.

Genf, február 26. Korfuból táviratozzák a Tempsnek:

A Durazzó körül emelkedő magaslatokról francia és angol csapatok nehéz ütegekkel siettek a szorongatott olasz csapatok segitségére Durazzóba. Az olasz védősereg 35,000 főnyi és a katonák a lakossággal együtt lázas sietséggel dolgoznak a város megerősitésén. Eszad pasa 20.000 embere szintén védeni fogja Durazzót.

Katonai diktaturát követelnek Itáliában.

Budapest, február 26. (Saját tudósitónktól.) A „Popolo d' Itália" a Salandra-kormány helyébe katonai diktaturát követel, amelynek élén Cadorna álljon.

D'Anunzió sulyos sérülése.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósitónktól.) Luganóból jelentik, hogy D'Anunzió repülő tiszti szolgálata közben jobb szemén megsérült. Valószinüleg megvakul a félszemére.

Belfort ujabb bombázása.

Budapest, február 26. (Saját tud.) A „Tagesanzeiger" jelenti:

A németek ujból bombázták Belfortot. A lakosság menekül a városból

Pasics a görög királynál.

Budapest, február 26. (Saját tud.) Athénből jelentik, hogy a görög király kihallgatáson fogadta Pasicsot.

Pasics Athénban.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósitónktól.) Athénből jelentik, hogy Pasics oda érkezett.

A londoni légi támadás statisztikája.

Budapest, február 26. (Saj. tud.) **Londonból jelentik hivatalosan: A január 31 iki légi támadás alkalmával meghaltak és megsebesültek 164-en. A ledobott bombák száma 393.**

Nagy hóvihar Párisban.

Budapest, február 26 (Saj. tud.) Párison és Észak Franciaországon hóvihar haladt át, mely az összeköttetést megszakitotta.

Milyen kárt okozott a „Mőwe."

Budapest, febr. 26. (Saját tudósitónktól.) A Times a „Mőwe" által elsülyesztett 13 hajó értékét 2 millió font sterlingre és 60,000 tonnára becsüli.

A demokraták Wilson ellen.

Washingtonból jelenti a Ruter-ügynökség: Gora demokrata a szenátusban egy törvényjavaslatot és egy határozatot igyekezett benyujtani, amelyek által az amerikaikat figyelmeztetné, hogy a hadviselők gőzösön ne utazzanak. Braudiges köztársasági megakadályozta e javaslatok tárgyalását, amennyiben óvást emelt ellenük. A képviselőházban Mondell hasonló billt nyujtott be. Valószinütlennek tartják, hogy a képviselőház külügyi bizottsága ily rendszabályokról jelentést fog tenni. Politikai válság állott be, mert Wilsont az a veszedelem fenyegeti, hogy a demokraták fordulnak vezetése ellen, de az elnök megmarad amavonakodásánál, hogy oly törvényhozási lépésekbe bocsátkozzék, amelyek az amerikaiaknak eltiltanák, hogy a felfegyverzett kereskedelmi hajókon utazzanak.

A HALÁLRÓL A HARCMEZŐN.

— Irta: *Csoór Lajos.* —

Néha mesél.

Néha, ugy esténkint, a halál is mesél.
Kopogó golyókban zörög itt-ott hangja.
Néha, ugy esténkint
Fáradt hallgatóját, jaj, el is altatja.

Senki sem kivánesi, mit mond a vén Harang,
Kinek-kinek ugyis a kedvére igér.
Kinek kinek ugyis
Oda a fejszéje — mire most már a nyél?

Egy bus ördög mégis od'adja a Nagynak
Előbb a kis ujját, aztán egyik kezét,
Aztán a másikat,
Aztán fejét, mellét és egész mindenét.

Kip-kop, zörög a szó, ezer gyilkos golyó,
A szegény vitéznek már tetszik a tréfa.
Jár-kél, sértetlenül,
Mint holt pajtásinak testetlen árnyéka.

Egyikük nagysoká mégis csak elunja
(Mesélő? hallgató? — a jó Isten tudja)
A bus szegény ördög elalszik szépen
Az utolsó szóval,
Egy hideg golyóval fáradt szivében . . .

Kegyes és jó.

Szegény, jó apám ravatalon pihent,
Vértelen ajkát lezárta siri csend.
Két fáradt szemét az Álom őrizte
S aszott kezében az uti kincse,
Kopott imakönyv barnállott busan,
Kopott imakönyv s két vörös krajcárka
A vak koldusnak az ég kapujába'.

Sáppadt fény rezgett a házban szerteszét,
Rémitőbb volt még mint maga a séta.
Siratókkal sirtunk végig egy éjszakán
Mi hárman fiuk s hugom, egy csöppnyi lány,
Mert anyánk szegény sirni nem tudott. —
Sirni nem tudott, könye jajba halt már.
Istenem mi rossz, mi gonosz a halál . . .

Bomlott ágyutüz. A föld inog, remeg.
Pusztit közöttünk véres, vad förgeteg:
Villámlás, mennydörgés millió meteor
Átok, vér, özön, szétgázolt embarboly —
Korcs játék ehhez a Bertalan éj . . .
Nosza cimborák! áll a pokoli nász!
Kedve kinek van? Hajrá mulassunk hát.

Nótázzunk egyet — sirhatunk majd holnap
Ha tán tüze fogy az ágyu toroknak
Ha tán reményünk tépett rongy köntösét
Sirokat ásva ujra megleljük még! . . .

Siu-siu (bumm)-zsü zsü-rupp!!
Tiz lépés tőlem s engem nem talál. —
Istenem mily jó, mily kegyes a halál . . .

Jókedvvel arat.

Az este, mert nagyon egyedül voltam,
Soká elkutattam minő titok van
Elrejtve abban,
Hogy a csillag hull, lehull a földre
Ha magát ott fönn már összetörte.
S eszembejutott a jövőm és mindaz,
Mit otthon hagytam.

Minő egy mély csoda. November éjjel
Halkszinü csillagok hullanak széjjel
Sáros utunkra
Óh bizony utját itt aki járja
Csillagsugárból lesz majd koronája
Rózsát fog nyitni s nefelejtset
Nyomán a puszta.

Holt szemek fényéből sugarat szőni
Vert sebek vérével rózsát öntözni
Mégis mi végre való?
Rózsa, ha tán nyit, lehervad addig,
Csillagfény lehull, tüze kialszik
S jót nevet aztán balga szivünkön
A vén Arató.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozzuk, hogy Bécsi utunkból hazaérve az ottani kiállitás **legujabb kalap-modelljeit beszereztük** s azokat a Rákóczi-uti Moskovits palotában levő üzletünkben bocsájtjuk k. vevőink rendelkezésére.

Teljes tisztelettel **WESZTFRIED és KMETZ** Telefon 14-46.

Ki tudassa?

Bukovina, 1916. február 18.

Reggel helyeste át a századparancsnok Biró Balázs őrvezetőt a harmadik szakaszból a másodikba. Nagyon rosszul jött ez a hatalmas embernek, mert a kedves komákat, a fulubelieket kellett otthagyni. A másodikban alig akadt egy-két ember, akivel leállt beszélgetni ez most — ehun-a ippen oda kell menni. Még azt találjak mondani, hogy ő „kérődzött" át a Tarnóczi Miklós miatt, aki a legutolsó pótlással jött és a kivel eccer, hét év előtt összeakaszkodtak a mezősasi *nagyivóban.* De hiszen akkor Tarnóczi huzta a kurtábbat, az ő szája nem igen járhatott, meg aztán nagy ideje már annak, el van felejtve az a kis érütés!

— Akár hogy van — gondolta Biró Balázs — rosszul van!

De azonnal hozzátette, most már hangosan:

— Megyek no. Parancs: parancs!

Lassan szedelőzködni kezdett. Belerakott mindent a hátizsákba: a félig megszáradt főhér alsókat (majd megszárad ott dél után) a sátorlapot, a nyári bakancsot, a konzervás zacskót először megtapogatta nem lopta e el valamelyik nagyhasu az egyik bádogot belőle. Aztán a kenyérzsákot hozta rendbe. Törülköző, tiszta kapca került bele, meg kefe, fésü, borotva, szappan és más eféle. Ezek a kis külső rekeszbe. A nagyobbikba egy fél kenyér, szalonna, meg két kocka kávé tevődött.

Mindezt pedig nagy rendben és még nagyobb lassusággal végezte Biró őrvezető.

Minek is sietne, hiszen van idő. Meg lesz az a raj nélküle még egy órát, ha eddig megvolt. Raj. Igaz biz a! Rajparancsnok lesz. Őrvezető és egy egész rajt kap. Eddig helyettes volt, most valóságos parancsnok. Parancsolni fog ő is. Hm! Nem is lesz rosz! Hátha még Tarnóczi Miklóst is áttennék és éppen az ő rajába. Nono! Nem bántaná, csak megmacerálná egy kicsit. Ugy mint őtet a főhadnagy ur, ha valami nincs rendben egészen.

Nagyot, széleset mosolygott Biró Balázs. Tetszett neki ez a gondolat. De aztán megint komoly lett.

Tarnóczi is ittmarad, meg a kedves komák sem mennek vele. Pedig jó volna velük maradni, beszélgetni a lőrésnél, a vastag pokrócba beburkolózva. A kis családról, az asszonyról, no meg a födrül, jószágról. A pipa a szájban, a szem a muszka árkon, a lélek pedig odahaza Mezősason, Zsákán, nagy Biharországban.

Haj, haj! Ennek bizony vige, mint vig Andrásnak. Legföntebb ha vizir megy majd a nagy futóárkon. Az ide torkollik a harmadik szakaszba. Akkor talán egy-két szót, titokban, gyorsan. Az uj levelekről, mit irtak, mi ujság. A födrül, a családrul. Máskor nem lehet.

— De iszen vissza kérődzöm én nemsokára! Addig majd csak kibirom valahogy.

Ezzel is köszönt el a kedves komáktól Biró Balázs. Ezt mondta Bánász Józskának, Vastag Jánosnak meg Kovács Gábornak, mikor kezet fogott velük.

Azok is biztatták:

— Gyere is vissza komám. Jobban tudunk ugy vigyázni, ha össze vagyunk. Szanaszéjjel az ember humar elkallódik egymástul, sokszor örökre is.

A nagy testü ember még egyszer fogadta, hogy ahogy csak teheti, rögvest visszajön, aztán elment a második szakaszhoz. Az ebédet már ott ette meg, mint a negyedik raj parancsnoka.

Hanem vacsorát már nem kapott és sohasem is fog kapni Biró Balázs őrvezető. Este 7 órakor holtan hozták be a drótok közül. Járőrbe ment és egy orosz robbanó fejbe találta. Meghalt abban a minutában.

Mikor szájról szájra ajutott a hir a kedves komákhoz, már levitték a temetőbe. Még csak nem is láthatták, csak annyit hallottak, hogy a robbanó golyó kinyomta az agyvelőjét a fejéből, hátul leszakitott egy tenyérnyit hajastól, bőröstül, szőröstül, csontostul.

A három öreg honvéd szomoruan szopogatta éjfélig a szutykos pipacsutorát, nem szóltak, csak bámultak a keskeny lőrés ablakon a havas, fehér mezőre. Nem beszéltek, de tudták, hogy a gondolatuk egy. Puskalövésre felkapták a fejüket, mintha meghorkantak volna és szeretlek volna belelőni egyszerre és egyenkint a muszka cár szivébe. Ilyen derék, dógos, józan embert elpusztitani! Födje van, asszonya van, gyereke van, ő meg egyszerre csak nincs! De mir éppen a fejét? És ha már a fejét, mir robbanóval? Hiába! Nincs lelke az oroszoknak, hogy pusztulna még a magja is.

Éjfél után — váltás után — dideregve huzódtak be a fedezékbe. Nem tudtak lefeküdni. Körül ültek a jó kis rajkályhát, meggyujtottak egy jó hosszu telefondrótot (nagyon jól ég és világit, dicsérve a baka rendkivüli találékonyságát) és tovább hallgattak. A szutykos pipák nagyot szortyantak, de szó nem jött a szájukra. Gyászoltak. Talán már nem is Biró Balázst, a kedves komát, hanem a bevetetlen födet, a gazdátlanná vált jószágokat. Az asszonyt is sajnálták, de a kis családokat jobban. Azok szegények árvák lettek!! Valami bosszufélére is gondoltak. Hogy jó volna nekirohanni a muszkának, puskatussal fejbe verni egy párat, hogy meggémberedjenek és orditani, hogy ez Biró komáért, ezt a kis családokért, ezt a födir, asszonyir, baromir!! Ez vóna jó, de hát nem lehet. Nem engedi meg a főhadnagy ur!

A nagy gondban alig vették észre, hogy valaki bemászik a kis ajtón és közéjük telepszik a kályha mellé.

Tarnóczi Miklós volt.

— Mit akarsz itt? — horkant fel Vastag János. — Te most szógálatban vagy. Eriggy a lőréshez!

Tarnóczi elszántan felelt:

— Nem megyek. Vigyetek holnap kihallgatásra, kössenek ki vagy botozzanak meg. Nem bánom.

Nem vesztegettek több szót. Nem megy, nem megy! Ha valaki észreveszi, holnap megkapja a magáét.

Megint nagyot hallgattak. Legöngyölitettek vagy két métert a telefon-drótból, megrakták a kályhát és csend.

Tarnóczi kezdte:

— Mékőtök fogja megirni?

A három bus paraszt összenézett.

Erre nem is gondoltak. Pedig ez a nehezebb része a dolognak. Megirni valkinek, hogy elpusztult, meghalt valakije. Hogy soha sem fogják lá ni, hallani a szavát. Hogy árvák lettek a gyerekek, özvegy lett az asszony.

— Hát ez nagy sor.

Igy Bánász Józska.

— Én nem szeretek ilyen szomoruságot irni, asszonynak, gyereknek — mondta csendesen Kováts Gábor vagy tiz pere mulva.

— Az én szivem is gyenge hozzá — hagyta rá Vastag.

Nagy sor. Pedig, hármójuk közül kell, hogy irjon valamék.

Ők ismerik Birónét, a kis Sanyit, meg a Rozikát.

Másnak talán el sem hinnék. Tarnóczynak meg éppen, hogy nem!

Tudták, hogy holnap elmegy a szomoru hirrel a tábori lap, tudták egész biztosan, csak hát ki irja majd meg?

— Ugy kell megirni, hogy ne fájjon nagyon az asszonynak. Hogy ne szomorodjék el. Nagy kimélettel.

— Bizony. Nehogy elemésze magát az a szegény asszony.

— Nehéz munka lesz. Szerelmetes vót az urába nagyon.

— Eddig csak neki lendült a szó, de aztán megint elhallgattak. Nem vállalta egyik sem a tudósitást.

— Gábris! A te házad azon a vigon van.

— Ippeg azir nem visz rá a lilek. Jó szomszédok vótunk mindig.

Csend.

A másik kettő észrevette, hogy Bánász Józska nem számit már. Kettőjük közül kell az egyiknek irni.

Vastag felüti a fejét. Kiveszi a szájából a pipát és oda mondja, egy kicsit remegő hangon Kovácsnak:

— Kőrösztapja vagyok a Sanyikának.

Várja, hogy Kováts azonnal vállalja az irást.

De az fel sem néz a tüzről, csak ugy szól nagyon bánatosan:

— Az én Lajcsikámnak meg Balázs koma vót — még köny is gyütt a szeszemébe.

Nini. Csakugyan. Erről egészen megfeledkezett. Hiszen ides komák voltak valamennyien.

Megint meghuzták a telefon drótot.

És halgattak.

. . . Oh! A magyar paraszt ha fájdalma van, nem igen beszél, de annál többet érez. Minden magyar egy nagy szív, amelybe a háboru a szenvedések töviseit szurkálta bele. A kicsepegő vér a lelket fürészti meg és vonja be a jóság és érzékenység bordó bársonyába. A magyar paraszt Ember, a ki vállaira veszi a keresztek keresztjét, hogy szenvedni tudjon azokért, a kik gyöngák a szenvedésre . . .

Tarnóczi Miklós kicsit félénken szólal meg:

— Pedig én azér gyüttem be, hogy meg kérjem azt, aki ir, hogy irjon az én nevemben is.

A három koma megint össze nézett.

— Azért — folytatta bátrabban Tarnóczi — hogy tudják az egész faluban, hogy összecivódtunk. Szegény Balázs akkor ugy belém sülyesztette a kést, majd hogy belé nem pusztultam.

— Tudjuk — morogta a három honvéd.

Tarnóczi megérezte, hogy rövidre kell fogni a mondókáját.

— Mikor kigyüttem a kórházból, már

Markovits és Weinberger cégnél Bémer-tér

az összes raktáron lévő téli áruk leltári árban eladatnak. Ugyanott a legujabb costümök a legolcsóbb árban mérték szerint készülnek. Kelengye fehérnemü, óriási választékban. Ruhaszövetek, selymek, delainek és batistok mértékszerinti eladásra.

Telefon 11-09. Telefon 11-09.

nem haragudtam. Pedig háromszáz pengőbe került. De szegény Birót bocsukták. Miattam. Mert én vótam a verekedős. Sajnáltam. A faluban azt hitték, most is azt hiszik, hogy halálos ellensége vagyok az egész falamiának. Ezt szeretném, ha megirnátok. Hogy már régen elfelejtettem azt a csunya dógot. Hogy nem haragszom Balázsra, hogy nem átkoztam meg a haló porát. Irjátok meg a feleségiuek, meg a két kis családjának, hogy ha szükibe lesznek valaminek csak szójanak, vagy üzenjenek én segiteni fogom őket, nekem van. Csak ezt akartam mondani. Jójcakát.

Tarnóczi kiment és oda állt a lőréshez. Könnyünek érezte magát és nagyokat szitt a pipájából. Aztán dühösen lövöldözött az oroszok felé. Háthe el talál egyet!

A raj háta mellett pedig ismét megindult a lassu, vontatott beszégetés. Csakhogy most már arról folyt a szó, nogy ki ne irjon. A három bus honvéd elfelejtette a komaságot, szomszédságot, csak arra gondolt, hogy a nagy keserüségbe egy cseppnyi méz is vegyül. Ezt a kis vigaszt akarta tudatni mindegyik.

A mi az előbb kifogás volt az irás ellen most érv lett mellette. Persze csendben és szomoruan beszéltek. Nagyon kitáradtak.

Bánász nagyot ásitott.

— Feküdjünk le — mondta és azonnal beleburkolózott a sátorlapba.

Vastag jól megrakta a füzet és ő is lefeküdt, pár pillanat mulva Kováts Gábor is aludt.

Hanem másnap reggel, amikor a napos összeszedte a haza irt tábori lapokat, három kártyán ez a cimzés terpeszkedett: Biró Balázsné asszony Mezőssas, Biharmegye Hungária.

És Tarnóczi Miklóst nem rendelte senki kihallgatásra.

Hilf László.

A nagyszebeni metropolitai méltóság betöltése.

A „Brassói Lapok irja:

A megüresedett nagyszebeni metropolita méltóságnak a nyár folyamán megtörténő betöltése kapcsán beavatott román körökből a következő információt kaptuk:

— A metropolitaválasztás, eltérőleg egyes ujságok értesüléseitől, augusztus előtt semmiesetre sem történhetik meg, miután a választást hosszadalmas előkészületek és különböző teendők előzik meg.

— Ami a leendő metropolita személyét illeti, még korai volna kombinációkba bocsátkozni, semmiesetre sem indokolatlan azonban az a feltevés, hogy Mangra Vazul a legtöbb eséllyel nézhet a választás elé.

— E sorok kapcsán talán célszerű lenne felvilágositani a közönséget egyes lapok azon megállapitásának alaptalan voltáról. hogy az elhunyt Matianu metropolita az utóbbi időben már olyan egészségügyi állapotban volt, hogy teendőit már nem is ő végezte. Ez nagy tévedés. Matianu, mondhatnám, a halála órájáig ura volt fizikai és szellemi erejának és agg korát meghazudtoló tevékenységet fejtett ki hivatala körül.

A jövő évi termés.

Budapest, február 26.

Az országos gazdasági értekezletnek rohamlépésben szedjük a gyümölcseit. A tizenkettedik órában egyik kormányrendelet a másik után jelenik meg a gazdasági munkák elvégzésének biztositásáról. Valamire mégis csak jó volt tehát, hogy a kormány a gazdákkal közvetlen érintkezést keresett. Legalább szemtől szembe nézhet azokkal a bajokkal, amelyek a falu népét országszerte aggodalommal és keserüséggel töltik el. Mi, akik a háboru kezdete óta sokkal inkább, mint bárki más, rajta tartjuk a kezünket a földmives nép pulzusán, elijedtünk az utóbbi időben az érverés lázas gyorsaságától. Éppen ezért örülünk, hogy amit a csalhatatlan doktorok az ápoló tulzott aggodalmának és a beteg iránti szeretet tulhajtásának gondoltak, annak igaz voltáról közvetlenül, saját tapasztalásukból győződhettek meg.

Mert beteg ma az egész mezőgazdaság Vérét veszteti, az éltető vér a lövészárokban folydogál és annak a veszedelemnek nézhetünk elibé, hogy a nagy munkák idején a vérkeringés teljesen meg fog állani. A kormány két utóbbi rendelete, egyik a *vármegyei munkabizottságok* megalkotásáról, a másik a helyi *gazdasági intéző bizottságokról* olyan éterinjekció, amely az elernyedt testet idejg-óráig friss erővel tölti el.

A gazdasági munkabizottságokról szóló rendelet intézkedett arról, hogy a bizottságok tagjai közé legalább két mezőgazdát vegyen be a főszolgabiró, ellenben, hogy az alispán a gazdatársadalommal érintkezésbe lépjen és azt nemcsak a gazdasági felügyelő, erdőfelügyelő, szóval ismét hivatalnok személyében hivja meg a bizottságba, hanem a gazdasági egyesületek titkárait is alkalmazza szakértőnek, erre vonatkozólag semminemü intézkedés nem történt a rendeletben, sőt még arra vonatkozólag sem, hogy a megyei munkabizottságba legalább egyetlen egy gazdát tartozzék az alispán kinevezni.

Reméljük, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői már csak azért is, hogy a felelősséget ne kizárólag a hivatalvokok viseljék — nem is szólva a viszonyok és a szakszempontok ismeretéről — a rendeletnek ezen a hiányán segiteni fognak. A főszolgabirák pedig a gazdakörök és szövetkezetek, szóval társadalmi testületek óhajait is figyelembe fogják venni az intézőbizottságok megalkotásánál, amire ezek a szervezetek tudomásunk szerint reá is szolgáltak, mert tavaly a sokkal kevesebb hatáskörrel felruházott intéző-bizottságokban is mindent megtettek a mezei munkák zavartalan biztositása érdekében.

Áttérve most már a két rendelet érdemi részére, el kell ismernünk, hogy azokban sok üdvös dolog foglaltatik a mezőgazdasági munka érdekében. De mindkét rendeletből első pillanatra látszik, hogy ezek egyáltalán nincsenek figyelemmel az igaerőre és az állattenyésztés szempontjaira A hadifoglyek főként aratási, cséplési, továbbá szénakaszálási, hordási stb. munkálatoknál és leginkább a nagyobb üzem tömeges munkájánál alkalmazható. Az intéző bizottságok pedig a kisgazda elmaradt munkáján is hivatva lennének könnyiteni, ha a tavaszi szántás szántáshoz és vetéshez megfelelő igaerő rendelkezésre állana. Csakhogy éppen az igaerő fog hiányozni és pedig főként nem az állathiány miatt, hanem azért, mert az országban rendelkezésre álló igaerő tulnyomó részét, a küszöbön álló behivások elviszik a kocsist és a béreat. Fölösleges igaerejük az uradalmaknak nincs. Ezektől tehát alig ha lehet remélni, hogy a kisgazdákon segitsenek. Sőt éppen a kisgazdák lennének hivatva arra, hogy fölös igaerejükkel megszántsák az uradalom parlagon maradt földjeit. Ezt azonban nem tehetik azért, mert igen sok helyütt a katonai fölmentések ügyénél a mezőgazdálkodás érdekeire figyelemmel nem voltak, csupán a családi apotot vették tekintetbe.

Tekintettel arra, hogy egyes megyékben még ma is vannak elintézetlen fölmentési ügyek, ezt a rendszert még most is meg lehetne honositani, ugy hogy a gazdasági munkabizottságok és az intéző-bizottságok adnának véleményt arra nézve, hogy minimálisan mennyi igaerőre van szükség egy-egy faluban, vagy falucsoportban és a jószágtenyésztésnél hány embernek kell okvetlenül otthonmaradnia.

Mert a növénytermesztés munkái időszakiak. az állatgondozásói ellenben állandóak. Tizennégynapos szabadságolásokkal és katonai munkásosztagokkal se borjut nevelni, se tejet produkálni nem lehet. Ez még a hadifoglyok hiányos munkáját is megsinyli. Az igaerő biztositnsának is legjobb módja az volna, ha a fölmentett kisgazdák kötelességévé tennék más földjeinek megszántását is, kikötvén azt is, hogyha az illető más földjén igájával nem dolgozik, vagy szarvasmarháit elpocsékolja, a tej és hustermelést beszünteti, fölmentése hatályát veszti.

A gyalognapszámokról gondoskodnak tulajdonképen a kormányrendeletek. Sajnos, az általunk hangoztatott azon elv, hogy a városi közüzemeknél és a gyárakban dolgozó mezőgazdasági munkások visszaküldessenek a mezőgazdasági munkához és ezek helyett hadifoglyok alkalmaztassanak, a kormány még megfontolás tárgyává sem tette. Pedig a hadifoglyok csak munkásnak jók, kisebb gazdaságokban azonban a kocsist és mindenes bérest pótolni nem tudják. A magyar beszédet nem értik, s igy az utasitásoknak sem tesznek eleget. Emellett a kisgazdáknál elhelyezett hadifoglyok közerkölcsiség szempontjából sem ellenőrizhetők olyan mértékben, mint a tömegesen együtt elszáliásoltak. A vándorlás a faluról a városok felé ma is egyre tart s ez elé a hatóságok ma sem görditenek számottevő akadályt, holott aratómunkás, feles földmunkás sehol nem kapható. Itt kellene a kormánynak végre valahára teljes szigorral fellépni.

Az iskolásgyermekek, beleértve a közép- és felsőiskolák tanulóit, munkaerejének kellő felhasználásáról sem történt még intézkedés. A helyi intéző-bizottságok feladata marad ugy ezt, mint azt az életrevaló gondolatot megvalósitani, hogy a hadisegélyes asszonyok kötelesek legyenek feles kukorica-, krumpli- és babföldet vállalni megmivelésre. (*tn.*)

x Poloskairtó NOXIN biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Spárga ebédlő szőnyegek 10 K-tól.
Tapestry „ „ 18 K-tól.
Nyirott „ „ 30 K-tól.
Ágyelő szőnyegek 3·70 K-tól.
Futószőnyeg, ágy és asztalteritők, hencseltakarók óriási választékban

HAAS LIPÓT
Linoleum *és szőnyegházában*
viaszosvászon és gummi áruk gyári raktára
Nagyvárad, Rákóczi-út 5. Telefon 4-63

Élelmiszereket vásárol a város.

Rizst, kávét, mosószappant szereznek be.

Nagyvárad város élelmezési ügyosztálya a liszt- és kenyér ellátáson kivül más élelmiszerek beszerzésére is nagy sulyt helyez.

Az összes legszükségesebb élelmiszerek ára már is igen magas, de már maximálva lévén, legalább az ujabb maximálásig állandó, legfeljebb nem lesz elég kinálat a nagy kereslethez képest.

Van azonban igen sok olyan fontos élelmiszer, amit nem maximáltak s nagy kilátás van rá, hogy ezek árai tetemesen emelkednek a közeljövőben. Ilyen pl. a kávé.

A háboru megindításakor nagy kávé készletek voltak ugy Fiumében, mint Trieszben. Azóta csak Hollandiából kapunk kávet. Pár nap mulva azonban március 1-én Hollandiában életbelép a kávé kiviteli tilalom. Ez ismét csak a kávé árának ujabb emelését vonja maga után.

Igen fontos élelmiszer a rizs, amely ujabban ismét erősen megdrágult.

Nagyvárad város tanácsának tegnapi ülésén *Lukács* Ödön főjegyző terjedelmesen referált az élelmezési kérdésekről. Hangoztatta, hogy a városnak mintegy 100 darab sertést kellene hizlalni, mert a hizlaláshoz szükséges termény felett rendelkezik a város s a sertés hizlaldát, amely bárbe van kiadva, igénybe veheti.

Ezenkivül helyén való lenne rizs, kávé, mosó szappan stb. beszerzése, mert ezeknek rövid idő alatt nagy hiányát fogja érezni a közönség.

A város tanácsa belátta, hogy a közönség élelmezésének ellátása mind jobban a városra hárul, felhatalmazást adott az élelmezési ügyosztályt vezető főjegyzőnek, hogy nagyobb mennyiségü élelmiszert szerezzen be.

Igy beszerez a város első osztályu rizst és fényes rizst és pedig méter mázsánként 475 koronáért. Az I. rendü rizsből 21 métermázsa a megvásárolható készlet, mig a fényes rizsből 25—50 mázsa áll rendelkezésre az ajánlattevőnek.

A város a rendelkezésre álló mennyiséget megvásárolja.

A kávéra egy manheimi cég tett ajánlatot és pedig métermázsánkint 710—730 koronával. Ezenkivül megbizták az élelmezési ügyosztályt, hogy 10 métermázsa cuba-kávét vásároljon, métermázsánként 790 koronáért.

Nagy szükség van mosószappanban. A zsiradékáruk árának emelkedése folytán nagyon felszökött az ára. A hus drágaság miatt pedig a magánházaknál kevesebb szappannak való gyül össze. A szappan ára 3—400 százalékkal emelkedett.

A tanács felhatalmazást adott, hogy az élelmezési ügyosztály 100 mázsa mosószappant szerezzen be, mázsánként 320 koronáért.

A városi tanács a közönségen kivül gondoskodott az élelmezési ügyosztály személyzetéről is s ezek egy részének fizetését emelte, hogy megélhetésüket megkönnyitse.

Hét százalékkal drágult a cukor a háboru alatt.

A monarchia cukorgyárainak helyzete. — Miért kerül forgalomba a homokcukor?

Az a kérdés, hogy lesz e és hogyan lesz elegendő cukor az ország szükségleteinek ellátására, élénken foglalkoztatja a közönséget. A különböző hirekre felel meg, de egyben értékes adatokat nyujt az a levél, amelyben Martens Cézár, a mezőhegyesi cukorgyár igazgatója ismerteti meg a közönséggel, hogy milyen a helyzet a cukorgyártás és cukorárak terén. Martens igazgató levele a következő:

A cukorgyárakat azzal a váddal illetik, hogy a fogyasztó közönséget homokcukorral látják el azon célból, hogy igy a süveg- és kockacukrot visszatarthassák. A Budapestről terjesztett hir nagy mértékben elárulja a tájékozatlanságot és miután abban a homokcukrot egyszerüen „homokos cukor"-nak nevezik, tisztán áll előttem az is, hogy az teljes mértékben laikus helyről származik. Kijelentem, hogy a *homok- vagy kristálycukor éppen olyan tiszta termény, mint bármely másfajta cukor*. „Homok cukor"-nak tehát nem lehet nevezni, mert abban homok egyáltalában nincsen.

A magas kormány a jövőt illetőleg szintén helyesen ismerte fel a helyzetet és a cukorrépatermelést a gazdák hazafias kötelességévé tette, rámutatva egyben arra, hogy a répatermés nemzetgazdászati szempontból a leghasznosabb foglalkozás, amennyiben statisztikai adatok alapján be van bizonyitva, de általánosan is ismeretes, hogy egy kat. hold répából 21 ember, ugyanannyi buzából csak 15, és burgonyából 10 ember tartható el.

Magyarország és Ausztriában a cukor, viszonyitva a többi élelmi cikkekhez nagyon olcsón, jóval az előállitási költségen alul, kerül forgalomba.

Akinek csak valamennyire fogalma van egy cukorgyár üzemmenetéről, könnyen kiszámithatja magának, hogy a cukorgyár most, amikor a munkabérek megkétszereződtek, a szén, bőr, olaj stb. ára pedig az elmult évek háromszorosára emelkedett, minden métermázsa cukorra jelentékeny összeget fizet rá. Mindezek dacára a magyar-osztrák monarchiában a cukorárak a külföldhöz viszonyitva *csak csekély mértékben emelkedtek*.

*** Beteg tisztek jelentkezzenek.** Mindazon tisztek (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a harctérről visszatérve betegségük miatt, vagy mint lábbadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesitenek, kötelesek folyó hó 28-án d. e. 10 órakor nálam (Őr-u'ca 5. szám) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyitvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyitvánnyal tartozik igazolni. *Obrincsák* ezredes, állomásparancsnok.

Beoltják az egész központi járást.

Igy menthetik meg Nagyváradot.

A hólyagos himlő a Nagyvárad körüli községeket teljesen megfertőzte s ebből meglehetős veszedelem származhatik Nagyváradra is.

Móricz Ernő dr megyei főorvos ezért előterjesztést tett *Fráter* Barnabás alispánhoz, hogy a városra veszedelmes környéket immunizálni kell. Ez pedig csak ugy lehetséges, hogy *az egész központi járást beoltják*. Ez mintegy 50000 ember beoltását jelenti, de ez mellőzhetetlen, ha a várost a veszedelemtől meg akarják menteni.

E javaslathoz kéri a belügyminiszter beleegyezését kieszközölni. A tömeges beoltás szerinte könnyü szerrel végrehajtható, mert nemcsak a megyei, de a katonai orvosok is rendelkezésre állanának.

Az alispán még nem határozott a főorvos előterjesztésére.

A javaslat, amelyet *Móricz* Ernő dr főorvos tett, sürgős Nagyvárad közegészségügye szempontjából, mert a *piac révén* könnyen behurcolhatják a ragályt s ez esetben bajok keletkeznének e fontos katonai állomáshelyen. A várost *minden áron* mentesiteni kell a hólyagos himlőtől, amely a környéken dul s ezért a város erélyes és éber főorvosának: *Mayer* László drnak is figyelmébe ajánljuk e javaslatot.

Ahol még olcsóbb lesz a villanyáram.

Mikor nálunk megdrágitják.

A napokban emlitettük, hogy Nagyvárad városánál a legkomolyabban tervezik a villamos áram dijának felemelését. Az emelést a szénárak nagy emelkedésével és más üzemi anyagok megdrágulásával indokolják.

Ugy tudjuk, hogy ennek a tervnek a keresztülvitele már a villamos felügyelőbizottságban is ellenzésre fog találni éppen ugy, mint a törvényhatóság közgyülésében, mert jóllehet, hogy a szén ára emelkedett, de az egészen biztos, hogy ez az áremelkedés nem végleges s a normális viszonyok beálltával vissza állanak a régi állapotok.

Magánvállalat megteheti az ilyen áremeléseket, de egy városi közmünél a konjunkturák ilyen gyors kihasználása a közönség rovására. nem indokolt.

Nem indokolt pedig különösen akkor, ha az áramárak az emelés nélkül is már oly magasak, hogy annak leszállitását tervezték már jó idő óta.

De még egy jól vezetett magán vállalat sem igyekszik mindjárt az áremeléssel előállani, mert a változó viszonyoktól várja a kedvezőtlen viszonyok által előálló kevesebb haszon kiegyenlitését.

Annál különösebben érinti most az áram dijának felemelése a közönséget, mert ujabb terhekkel sujtja a már-már elviselhetetlen megélhetését s minden fillér uj kiadás kétszeres erővel nehezedik rá.

Hogy ez nem mindenütt van igy, azt is látjuk és pedig olyan helyen, ahol nem a város gondviselő keze nehezedik a város polgáraira még a világitás terén is.

Más városban magánkézben levő villany-telep nemhogy emelné a villany árát, sőt azt tetemesen leszállitja, pedig a szén ott is éppen olyan drága, mint Nagyváradon.

Ezt mutatja az alábbi kis hir:

„Áradon nem lesz városi villanygyár. Aradról jelentik: A városi tanácsban többször szóba került egy villanygyár felállitása. Az aradi villanygyár, amelynek a várossal kötött világitási és ipari áramszolgáltatási szerződése a jövő évvel lejár, *uj ajánlatában 30 százalékkal redukálja árait.* A város müszaki bizottsága foglalkozott az ajánlattal és kimondotta, hogy ez esetben a *városi villanygyár felállitása nem célszerü.* A villanygyár ajánlatát erre a részletes tárgyalás alapjául elfogadták. — Valószinü, hogy a gyár husz éves koncessziót kap.“

Másutt igy is tudnak, mert a közönség érdekét tartják legelsőnek.

A Kath. Népszövetség
ötödik háborus délutánja.

Ma délután tartja meg a Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete ebben a téli évadban immár ötödik háborus ünnepélyét. A vezetőség buzgósága és a szereplők odaadó fáradozása ismét olyan érdekes, változatos és magas szinvonalon álló programmot állitott össze, amely méltán számithat a legszélesebb körök érdeklődésére.

A mai háborus délután keretét a mi hős szövetségesünk, a német nemzet iránti tisztelet adja meg.

Ezért a bevezető és zárószám, amelyeket a kir. kath. tanitóképezde ének és zenekara fog előadni, a német nemzeti költészet gyöngyeiből állittatott egybe s a közbeeső zeneszámoknál is tekintettel volt a rendezőség a német zeneirodalomra. A tanitóképezde két pompás zene- és énekszámára külön is felhivjuk a közönség figyelmét.

A mai ünnepélyen először lép fel a Katholikus Népszövetség ünnepélyén dr *Krüger* Aladárné, akinek müvészi éneke már annyi ünnepélynek képezte Nagyváradon igazi fénypontját. Ugyancsak először lép fel nemcsak a Kath. Népszövetségben, hanem általában a nagyváradi közönség előtt dr *Buday* Gyula, kir. kath. jogakadémiánk kiváló képzettségü és igazi szónoki tehetséggel megáldott tanára, aki Nagyváradra jövetele előtt Egerben volt a katholikus társadalmi mozgalmak egyik kimagasló vezetője.

Nagy érdeklődésre tarthat számot *Stagl* Margit szavalata. Egy csak kevesek által ismert, de rendkivül bájos háborus költeményt fog előadni s szavalata méltó lesz a költemény szépségeihez.

Külön érdekessége lesz az ünnepélynek, hogy városunk egyik kiváló képességü zenetanárnője *Lamprecht* Mici nyilvánosság elé lép, még pedig egyrészt egyik jeles tanitványával *Stettner* Margitkával, másrészt azzal is, hogy ő fogja *Krügerné* kiváló énekszámait szintén müvészi zongorajátékkal kisérni.

Az ünnepély a Katholikus Kör Szent László termében fog megtartatni s részletes müsora a következő:

1. Német harci ima és háborus induló. a) „*Vater ich rufe dich!*“ Th Körner-Himmel-Resch. b) „*Hurráh Germánia!*“ Freiligrath-Steffens-Resch. Előadja a *kir. kath. tanitóképző* ének- és zenekara. Vezeti *Resch* Mihály zenetanár.

2 *Báthcry* Gábor: „A zászlótartó.“ Szavalja: *Stagl* Margit.

3. Joh. Seb. *Bach*: (Camille) *Saint-Saëns.* Gavotte, zongorán előadja: *Stettner* Margit.

4. a) *Farkas* Ödön: „Sir a nóta . . .“ b) *Böhm*: „Tiéd vagyok“ Énekli: dr *Krüger* Aladárné, zongorán kiséri: *Lamprecht* Mici.

5. „*Örök harc, örök béke.*“ Ünnepi beszéd, tartja: dr *Buday* Gyula kir. kath. jogakadémiai tanár.

6 Német nemzeti induló. „*Die Wacht am Rhein,*“ Schneckenburger Wilhelm-Resch. Előadja a *kir. kath. tanitóképző* ének- és zenekara. Vezeti: *Resch* Mihály zenetanár.

Kezdete délután 5 órakor. A nagyterem csak 4 óra után fog kinyittatni. A *csoport vezetők* sziveskedjenek a *rendezői jelvények* átvétele végett valamivel 4 óra előtt megjelenni. Felügyelet nélküli gyermekek nem fognak sem a terembe, sem a karzatra bebocsátatni.

Belépti dij nincs, de szives adományokat a Katholikus Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak. A tiszta jövedelem 20 százaléka háborus jótékony célra fog fordittatni.

Belépti jegyül a népszövetségi tagsági igazolvány vagy a meghivó szolgál. A meghivó vagy a tagsági igazolvány kivánatra felmutatandó. Néhány fenntartott hely (jobb és baloldali zsöllye) ma délelőtt 10—12 óráig a Népszövetségi Hitelszövetkezetben még kiváltható.

Ünnepély
a Biharmegyei közkórházban.

Rendkivül intim és kedves ünnepélynek volt szinhelye tegnap Biharvármegye közkórháza, a hol a kórház orvosi és tisztviselő kara nevében dr *Fráter* Imre igazgató-főorvos, a saját szalonjában összehivott értekezleten melegen üdvözölte dr *Bartha* János osztályfőorvost abból az alkalomból, hogy Biharvármegye közkórháza szolgálatában 25 évet töltött el.

Igazán lélekre ható ecsetelte dr Fráter Imre igazgató főorvos, mit jelent az, ha valaki 25 éves szolgálatot tölt el különösen a szenvedő emberiség szolgálatában is eltölti ezt a 25 esztendőt olyan sikeres, fáradhatlan buzgalom, s önzetlen munkálkodás eredményével, amit dr Bartha Jánosnak elérni sikerült. S kérte a gondviselést, hogy dr Bartha egészségét, erejét ugy tartsa meg, hogy a mai ünneplés egyszer megduplázható legyen.

Nagyon természetes, hogy az ünneplő beszédet a jelenlévő orvosi és tisztviselő kar lelkes ünneplése követte, s dr Bartha János meghatva köszönve meg a nem várt ünnepeltetést s a jövőre nézve is igérte odaadó, önzetlen munkálkodását a közkórház és szenvedő embertársaink érdekében.

A szép kis ünnepélyen jelen voltak:

Dr Fráter Imre igazgató főorvos vezetésével: az orvosi kar: dr Révész Vilmos, dr Waldmann Béla, dr Kenéz Kálmán osztályos főorvosok, dr Guttmann h. osztályos főorvos, Jávos, Adonyi, Steiner, Osváth, Gálbory, Kollárszky segédorvosok, Sártory Endre főgondnok, Tóth Miklós ellenőr, Kollárszky István elmekórházi felügyelő, Fráter Sándor, Kovács Sándor, Hermann Lajos, Földváry János kórházi tisztviselők, Szücs Elza az önkéntes ápolónők vezetőnője s az ápoló nénék főnöknője stb.

Palánkay,
a rekord elnök.

Péntek este a Péchy ügyet azzal napolta el a tárgyalást vezető elnök, *Palánkay* Károly, hogy szombaton délután 4 órakor tovább folytatják.

Szombat délelőtt azonban szépen beült birótársaival a tárgyaló terembe, s csak ugy, *intermezzo*, öt bünügynek hágott a nyakára. Öt közbeeső tárgyalást tartott s délután frissen és csökkenetlen erélylyel faggatta a bihariakat s keményen szólt az ügyészre, mikor ezt kérdezte:

— Volt e még ilyen és hasonló piszkos ügye a vádlottnak?

— Nincs joga ilyent kérdezni a tisztelt ügyész urnak, replikázott az elnök.

Palánkay Károly nem ismeretlen munkaerejéről a judikaturában. Szédületes történetek keringenek az ügyvédek és birák között munkabirásáról s arról, hogy valósággal eszi a munkát. *Mellékesen* beteg biró társai ügyeit szokta aláirni. „Vágom ezt a sok pelyvát“, mondja ilyenkor. A munka ég a keze alatt s erről volt hires mindig. E gyorsaság sose ment a minőség rovására.

Egyenes, nyilt elnök, zamatos kifejezéseit megértik az ügyfelek s igen helyeslik. Hamar leinti a renitenskedőt, annak társadalmi állásához mért kifejezéssel. Megesett, hogy ezt valaki zokon vette s panaszt tett. Egyetlen érdekelt nem vallott ellene terhelően, „ugy volt az helyes, ahogy mondta“, válaszolják. Valósággal köztük él, birkózik ellenállásukkal s nagyon szeretik szókimondó természetéért.

A tegnapi rekord azonban nem az első az ő pályafutásában. Nem hiteles forrás beszéli el a két török tolvaj esetét, mint a leggyorsitottabb tárgyalás unikumát.

Két török Nagyváradon — anno akkor, — aranyórát lopott. A rendőrség átkisértette a járásbirósághoz őket, miután megállapitotta irásaikból személyi adataikat. Az óra megkerült s bünjelként volt az iratokhoz csatolva. Ugy-e, hogy tolmács kellett volna a tárgyaláshoz, mivel a két török csak törökül tudott.

Palánkay Károly igy segitett magán: akkor, régen:

Megállapitotta a személyi adatokat, elővette az órát s a két török elé tartotta e kérdéssel:

— *Csóresz?*

A törökök tagadólag rázták fejeiket, ami ezt jelenti törökül:

— Igen.

Palánkay felemelte két kezét s ujjain felmutatott 8-at, aztán a zár csattanását mutatta:

— *Klapec!* Nyolc nap! Felebbezés nincs! Allah veletek!

A két török tagadólag igent intett s az ügy tolmács nélkül közmegelégedésre (a károsult visszakapta az óráját rögtön) elintéződött.

De akkor még ifju volt Palánkay s

igazságszolgáltatásunk közvetlenebb tartja még e közvetlenséget erőben. Jó izüen tárgyal, gyorsan s hangja mindig olyan, mint nyáron a sárga rigóké.

Dolgozik gyorsan, csépeli az ügyeket, hull a szem belőle, kűlön a konkoly, ez az univerzális talentumu elnök nem ismer gordiusi csomót. Neki játék, sőt gyerekjáték minden. Kisujjában van e, vagy a fejében? Mind a kettőben. Pesten született, Nagyváradon él, — innen való humora, zamatos magyarsága. elkophatatlan vidámsága s éleslátása: látja az ügy magvát s fel is töri. Van hozzá ereje, ideje, kedve, munkakedve és tudása. Ül a bakon s hajtja a fogatot: gyűte, gyű, menjünk gyorsabban, el kell érkeznünk az igazsághoz. Robog a fogat, prüszkölnek a csikók s a piros arcu, erős kezü elnök pontosan be is érkezik mindig oda, ahova akar. Igy halad az igazság szekere gyorsan, gyorsan.

És jóétvágyu. Minden nap elfogyaszt néhány kemény bünügyet s meg se koltyan neki. Nem a bünperek fogják megenni e nagyszerü elnököt.

A Vörös-Kereszt köszönete.

Azon igen tisztelt urak és hölgyek, akik a Vörös Kereszt javára rendezett képtárlat létrehozásában, rendezésében és nem várt sikerhez való juttatásában tevékeny részt vettek, legnagyobb mérvben rászolgáltak a Vörös Kereszt Egylet köszönetére.

Szeretnők mindenkinek külön külön fejezni ki a Vörös-Kereszt érdekében kifejtett tevékenységéért az egylet köszönetét, miután azonban ez nem áll módunkban, engedtessék meg, ha igaz hálánknak ezuton adunk kifejezést.

Elsősorban kell emlitenünk Sas Ede urat és t. nejét, Fehér Dezső urat és t. nejét és Antal Sándor urat, kiktől a kiállitás eszméje származik és kik ennek létrehozásában legtöbbet fáradtak.

Utánuk mindjárt városunk előkelő urhölgyei következnek, akik soha el nem lanyhult buzgalommal, anyagi áldozattal és igen sok munkával főtényezői voltak kiállitásunk kedveltségének, látogatottságának és helyességének.

A müvész urak és pedig Rippl Rónai József, Kosztolányi Kann Gyula, Csók István, Kallós Ede és Karácsonyi Géza a nekünk szerzett nagy müélvezetért és áldozatkészségükért hálánkra ingen nagy mérvben reá szolgáltak.

Igaz köszönet és hála illeti az esti előadások szereplőit és rendezőit is. Ugyszintén a szintársulat igen t. tagjait Sz. Zsigmondy Anna és Polgár Mariska urhölgyeket, Váradi Aladár és Perényi Kálmán urakat, akik teljesen dijmentesen müködtek közre estélyeinken.

Hálásan köszönjük a vármegye tekintetes alispánjának Fráter Barnabás ur Önagyságának szives támogatását, ugyszintén a sajtó igen tisztelt munkásainak most ismét tapasztalt és soha meg nem hálálható tevékenységét és végül az igen tisztelt közönségnek ezuttal is tapasztalt kiváló jóindulatát.

Fogadják mindezek és mindazok, kik bármi tekintetben a képkiállitás sikeréhez hozzájárultak, egyletünk hálás köszetét azzal, hogy az ő jóindulatu támogatásukból egyletünk erőt és kitartást fog meriteni a jövő küzdelmeihez, amely küzdelmek a legszentebb célt, a mi drága fiaink jóvoltát vannak hivatva szolgálni.

* **Megvételre kerestetik** egy közép nagyságu Wertheim-szekrény. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

A rendőrség jótékony kabaréja egy kárpáti falu felépitése javára.

Megirtuk, hogy a nagyváradi rendőrség tisztviselői és hivatalnokai egyik elpusztult kárpáti község felépitése javára március 5 én a Kath. Körben kabaré előadást rendez rendkivül gazdag müsorral. A jótékony előadás iránt városszerte óriási az érdeklődés, valósággal ostrom állapot uralkodik a rendőrségen, mindenki igyekszik jegyet vásárolni.

A kabaré konferenciérje *Horkay* Elemér hirlapiró lesz, mig a rendezést *Losonczy* Gábor látja el.

A müsor, amely már teljesen össze van állitva a következő számokból áll:

1. Megnyitó, tartja Darabanth Ferenc.
2. A hadnagy ur apósa. Bohózat 1 felvonásban. Irta L. Farkas Pál. Személyek: özv. Szaplonczayné Mándoki Gizella urleány. Laura leánya: Szilágyi Mariska urleány. Mordlaki hadnagy: Novák Ferenc. Tógyer inasa: Lakatos Sándor.
3. Tánc: lejti Bereczky Gitta urleány, zongorán kiséri Brán Viola urleány.
4. Férfi négyes. Őszkor, Fohász cimü müdalok, éneklik; Szabó Imre, Halmos András, Szőke Lajos, Molnár Győző, Nagy P. István és Lóbermayer Gyula.
5. Költemények Emőd Tamástól és Gyóni Gézától, szavalja Mándoky Panni urleány.
6. Müdal: előadja Mándoki Gizella urleány, zongorán kiséri Alexandorné urasszony.
7. Mi a haza. Melodráma Ábrányi Emiltől zenéjét szerezte dr Horváth Ákos. Szavalja Elekes András zongora kisérettel és dalokkal.
8. Magyar dalok és a „Magyarok fohásza“ Lobermayer Gyulától, énekli a szerző, zongorán kiséri: Detmer Gyula.
9. Tánc lejti: Berecky Gitta urleány, zongorán kiséri Brán Viola urleány.
10. *Kacagó leányok.*

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Dezső József.

Személyek:

Özv. Csereyné	— —	Czeglédy Stefike
Elza szininövendék	)	Mándoki Gizi
Gabi	) leá	Bodnár Margitka
Szeréna	) nyai	Kiss Vera
Manci	)	Szilágyi Mariska
Bódi bácsi	— — —	Lakatos Sándor
Jenci megyei dijnok	—	Elekes András
Jutka cseléd	— — —	Zöld Magda
Matyi mindenes	— —	Novák Ferenc
Kertész	— — — —	Vank István

Történik egy vidéki városban.

Helyárak a következők: Zsölye 3 korona, Körszek 2 korona, támlásszék (erkély) 1 korona, Állóhely 50 fillér.

* **Megnyilt a Rimanóczy étterem.** Pár napja, hogy a város középpontjában, a forgalmi központon lévő *Rimanóczy-éttermet Popovits* Sándor és társa jónevü vendéglősök átvették s a közönség máris megelégedéssel tapasztalja, hogy a csere bevált, a forgalom nagy s a *jó konyha* az első. A kitünő konyha, amelyet Popovits Sándorné urnő ismert s külföldön szerzett szakácsmüvészetével vezet, a közönséget a *Rimanóczy-étterembe* vitte s aki jól akar ebkezni, az nem megy máshova, csak *Popovits és Társa Rimanóczy éttermébe.* Első magyar részvény sör, udvari sör, áló pilzeni sör, melyet kizárólag csakis a Rimanóczy sörcsarnok és étterembe lehet kapni.

* **A Polgári takarék- és segélyszövetkezet** 18. évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 14 től kezdődőleg kifizettetnek.

HIREK

Fohász.

Isten! Hatalmas égi nagyság!
Te két szemed a mindenségbe lát.
Bánat, s öröm tetőled jönnek, —
Bocsásd meg szivünk ujjongó dalát.

A Kárpátoknak friss virága
Tavaszi zöldje jobban illatoz . . .
Áldást egedből szent hitünkre
Hőseinknek megtisztult lelke hoz.

Segitő két kezed vezérlé
Kis csapatunk, amerre utja vitt;
Lángoló tiszta honszerelme,
Hogy visszaverje ellenségeit.

Légy tovább is népünk vezére!
Szivünkbe önts bizalmat és erőt.
Igazságodnak fegyverével
Büntesd meg majd a gyáva hitszegőt.

Napfény ragyogjon ezután is
A szövetséges, páros-koronán;
Diadalrózsa nyiljon mindig,
Béke teremjen léptei nyomán!

Te, véghetetlen örök Isten!
Ezután is védd' a magyar hazát;
S fogadd szivesen, szeretettel,
A hozzád szálló, hálatelt imát!

Kovásznay Erzsi.

* **Egyházi hirek.** A király *Rosos* István veszprémi kanonoknak, egyházmegyei főtanfelügyelőnek a zámi, *Zádor* Alajos baranyabáni esperes plébánosnak a Szent Györgyről nevezett mogyoródi c. apátságot, dr *Gozgits* János bonyhádi esperes-plébánosnak az orontai c. prépostságot adományozta.

* **Jégtörő Mátyás esőt hozott** Vége tehát a télnek, ami kis jég volt, azt elvitte Jégtörő Mátyás az esővel. Nem sok fagyos göröngyöt talált, tavakon, hegyoldalakon kevés jeget. Bezzeg négy év előtt! A Körösön 30 centiméteres jégpánczél, a gyerekek Váradtól *Fugyiig* a jégen mentek fel, s Jégtörő Mátyás a szilárd jégkérget óriási, ágyurobbanáshoz hasonló dörrenéssel torlasztotta fel s áradást okozott. Alig birta eltakaritani a tél maradványait. Ma barkák lógnak itt-ott a fákon, a füz megsárgult s ágai szint változtatva látszanak ki a fák barna tömegéből, hóvirág nyilik a hegyeken, langyos levegő és eső: a tavasz messziről küldi igéretát, hogy megjön . . . Tavasz, tavasz, ha esik, ha havaz, mégis jön, s vele a háboru összes borzalmai, a vérpatakok és a reszkető nyomorékok hadserege nő. Hát nincs a háboru vad, fagyos telének egy Jégtörő Mátyása, aki hozza az emberiség vágyva vágyott békés tavaszát?

* **Megzsarolják' a közönséget.** A rendőrkapitányi hivatalnak tudomására jutott, hogy egy egyén, állitólag valamelyik fővárosi árvaház részére városunkban gyüjtéseket eszközöl. Mivel azonban az egyén részére a rendőrkapitányi hivatal semmiféle gyüjtésre engedélyt nem adott ki, felkéri a közönségrt. hogy ha az illető bárkiuél megjelenne és gyüjteni akarna, azonnal jelentsék azt — esetleg telefon utján — a rendőrségnek. Nagyvárad, 1916. február 26. *Rendőrfőkapitányság.*

* **Brém Lőrinc előadása a Vörös Kereszt javára.** A Vörös-Kereszt legközelebbi háborus délutánját március hó 12-én fogja megtartani, amelyre sikerült megnyerni *Brém* Lőrinc dr kanonokot, a jeles előadót, aki „Áldozatok a haza oltárán" cimmel fog előadást tartani. Ugyanakkor Nagyvárad müvész-gárdájának néhány izmos tehetségü tagja fogja szórakoztatni ének- és zeneszámokkal a közönséget. A háborus délután ezuttal is a megyeház nagytermében lesz megtartva. Belépti dij 1 korona.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter *Zachariás* Endre posta- és távirda ellenőrt és *Majercsák* Rezső postatisztet posta- és távirda főtisztekké nevezte ki.

* **Vetitő előadás a Katholikus Körben.** Kedden, február 29 én ismét érdekes, tanulságos vetitő előadás lesz a Katholikus Körben. Ezuttal dr *Némethy* Gyula tb. kanonok tart előadást a természeti szépségekben páratlanul gazdag Stájerországról és a Dolomitokról. Az előadás közben remek szines, vetitett képekben mutatja be a jeles előadó a szebbnél szebb vidéket, a dolomitóriásokat. Az előadás délután fél 6 órakor kezdődik a Kör Szent László nagytermében.

* **Tejszállitásból per.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága érdekes kérdéseket tárgyalt tegnap dr *Thury* László v. főügyész elnöklete alatt. Az egyik ügy a Léderer és Kálmán gyár tejszolgáltatásának a kérdése. A gyártelep szerződéses viszonyban volt a várossal napi 1200 liter tej szállitására. Mikor a tej ára emelkedni kezdett, a gyár vezetősége a tej árát literenkint 23 fillérre kérte felemelni, de erre a város nem volt hajlandó. A gyár igazgatósága erre a tej szállitását beszüntette. A város tanácsa, mielőtt a Léderer és Kálmán gyárat a szerződés be nem tartásáért beperelné, a jogügyi bizottság véleményét kéri. A jogügyi bizottság tagjai, dr Rezső Mór kivételével, arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a város jogosan perel s jogosan követel kártérítést a szerződés be nem tartásáért. Vis maj jor esete nem forog fenn. Dr Rezső Mór ellene van a pernek, mert azt nem nyeri meg a város. A sulyos gazdasági helyzet elég ok a szerződés be nem tartására. Kuriai joggyakorlatra hivatkozik, amely szerint a háboru oly nagy elváltozásokat okoz, hogy azok hátrányait mindkét fél tartozik viselni. A szakbizottság azonban a kártéritési per megindítását véleményezi.

* **A buzogány a Doberdón.** A hősi idők harci eszköze szerepel a doberdói harcokban, amint azt *Vajda* Sándor igazgatóhoz intézett levél bizonyitja:

— Kedves Vajda ur! Azt hiszem, hogy már tudja, most jöttünk le a Doberdóról, s itt élünk az Izonzónál. Büszke lehet a 4-es honvédekre Nagyvárad. *Ősi szokás szerint buzogánnyal harcolunk.* Egy fakar, végére erősitett vasburkolat, kiverve szegekkel. Rájött ugyanis a hadvezető égünk, hogy ez kell a magyar kezébe. Rohamoknál mesésen alkalmazzuk. *Szivesebben alkalmazza a magyar, mint a kézigránátot* 3—4 kidobva 5—6 lépésről biztos dobással leüti ellenfelüket. Ugy e nem hiszi? Jöjjön, nézze meg. Egész komolyan irom. Különben most az ötödik offenziva azt hiszem, végkép megtöri vitéz ellenfelünket. A viszontlátásig *Pongrácz.*

* **Ötezer korona a rokkantaknak.** A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság *Szájbély* Gyula udvari tanácsos elnöklete alatt tegnap tartotta meg az évzáró közgyülést előkészitő ülését. Az igazgatóság a közgyülés határidejét 1916 március 12. délelőtt 9 órára tüzte, mikor is javasolni fogja, hogy az elért üzleti nyereségből részvényenként 10 K (a névérték 5 százalékát) fizessenek, a tartalékalapot 25000 K dotálják. Az igazgatóság — az év folyamán is tetemes összeggel készséggel járult hozzá ugy a hadi, mint egyéb jótékony akcióhoz — elhatározta, hogy javasolni fogja a közgyülésnek, miszerint további jótékony hadi célokra, a nagy idők emlékére, *a hadi rokkantak javára, a részvénytársaság elnöke nevére 5000 koronás alapitványt létesit.* Ez a határozat bizonyága annak a hazafias áldozatkészségnek, amelyet a háboru alatt az intézet *Moskovits* Miksa igazgató irányitására pénzügyi politikájának részévé tett s programmjába beillesztett. Amiért elismerés illeti a kiváló intézetet.

* **Gerdauenék — a kárpáti falvaknak.** A németországi „Ostpreussenhilfe" ügyvezető bizottságának elnöke Lüdinghausen báró a következő távirattal fordult Khuen Héderváry Károly grófhoz a Háboruban Feldult Tüzhelyeket Ujrafelépitő Országos Bizottság elnökéhez: „A Nagyméltóságod elnöklete alatt álló Háboruban Feldult Tüzhelyeket Ujrafelépitő Országos Bizottságnak az a nagylelkü elhatározása, hogy a közös csatamezőkön megpecsételt német-magyar vérszövetség megerősitéséül elvállalja Gerdauennek, az oroszdulta kelet-poroszországi városnak társhadigyámságát, Németországban mindenütt örvendező visszhangra fog találni és utját fogja egyengetni a közös ellenségtől feldult magyar kárpáti falvak javára meginditandó németországi akciónak. Kérem nagyméltóságodat, engedje kifejeznem személyes hálás köszönetemet is azért az értékes támogatásért, melyet annak a Keletporoszország felsegitésére szánt akciónak juttatott, melyet én hittam életbe. Német hőseink sirjainak kegyeletes ápolásával Nagyméltóságod és a magyar hatóságok a hálának elmulhatatlan emlékét fogják belevésni a német szövetségesek szivébe. Szövetségesi hüséggel üdvözli Lüdinghausen br. kir. kamarás, az „Ostpressenhilfe" ügyvezető elnök és Gerdauen hadi segitségére alapitott „Berlin Wilmersdorfi Egylet" elnöke.

* **Az Agrárbank Nagyváradon.** A budapesti Agrárbank igazgatóságának 8 tagja ma este Nagyváradra érkezik. Most jár le ugyanis az öt év, amelyeket a törvény a kipusztult szőlőhegyek beültetési költségeinek fizetésére haladékul adott s a fizetésnek most meg kellene kezdődni. A viszonyok pedig nem olyanok, hogy ezt most nagyon forszirozni lehetne. Ezért itt helyszini tárgyalást tartanak a Park szállóban az érdekeltekkel a szőlőterületek fenntartása s jelzálogi terheinek törlesztési módozatai tekintetében.

* **Felhivás a cipész és csizmadia iparosokhoz.** Értesitjük mindazon czipész és csizmadia iparosokat és munkásokat, kik cipész szabászati és szakrajz tanfolyamon részt kivánnak venni, hogy vasárnap délig jelentkezzenek beiratás végett az állami fa- és fémipari szakiskola igazgatóságánál (Schlauch tér 7.) A tanitás 28 án, hétfőn este fog megkezdődni. Tanitási idő minden nap este 7 órától 9 óráig tart. Tandij nincs. A már beiratkozottak 28 án este 7 órakor okvetlen jelenjenek meg. Az előadások a fa- és fémipari szakiskolában (Schlauch-tér) fognak mindenkor megtartatni. Tisztelettel: *az Ipartestület elnöksége.*

* **Halálozás.** *Dolgos* Ignácné szül. Borbács Julia, a révi Zichy-barlang vendéglősének neje, élte 58 ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 18 án délután 3 órakor fog végbe menni Réven.

* **Talált olvasó.** A Kath. Körben f. hó 25 én megtartott Cseléd Otthon gyülésen egy olvasó találtatott. Tulajdonosa átveheti a Tiszántúl kiadóhivatalában.

* **Munkásigazolványok és cselédkönyvek egységesitése.** A Községi és Körjegyzők Prszágos Központi Egyesülete felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a kezelés egyszerüsitése végett rendeli-e el a munkásigazolványok és cselédkönyvek egységesitését. A belügyminisztérium a jegyzők e kérelmét nem teljesitette, még pedig azzal az indokolással, hogy ugy a munkásigazolványok, mint a szolgálati cselédkönyvek kiadása a lehető legegyszerübb módon történik, időveszteséggel és a hatóságok felesleges megterhelésével egyáltalán nem jár, egyszerüsitésük tehát annál kevésbbé szükséges. mert a gazdasági és házi cselédek, valamint a gazdasági munkások más más jogszabályok hatálya alá tartoznak s igy munkakönyveik sem lehetnek egyformák.

* **A nagyváradi kereskedő tanonciskola** igazgatósága felhivja azokat a kereskedő főnököket, akiknek tanulói személyzethiány miatt egészben vagy részben föl vannak mentve az iskolába járás kötelezettsége alól, hogy fölmentett tanulóikat folyó évi február hó 27 től fogva, tekintettel arra, hogy a magyar kir. kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetet ujból visszaállitotta, vasárnaponként 10 órától kezdve a tanonciskolai látogatására kötelezzék, mert mulasztás esetén az elsőfoku iparhatóságnak be fognak jelentetni. A fölmentések ezentul a további intézkedésig csak hétköznapokra szólnak. Nagyvárad, 1916 február hó 26. *Az igazgatóság.*

* **A Biharmegyei takarékpénztár** közli, hogy bekebelezés vagy más jó fedezet mellett normális kölcsönöket készséggel folyósit.

* **Kiadó butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel hosszabb, vagy rövidebb időre. Nagy Sándor utca 4.

* **Családi rum** vaniliával vagy ananász izzel literje K. 4·50. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 70 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat. Kapható Farkas István „Apolló" drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki. Ellőtték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkivül érdekes lemez ujdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészitőnél. Hangszerek, hegedük, gramafonok, hurkülönlegességek. Gramafonok, hangszerek első szakszerü javitása.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag Farkas-féle **hurut-szeletkét.** Ára K. —·90 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon: 13—02.

POROSZ SZÉN
kapható
KONDOR DEZSŐNÉL
Nagypiac-tér.

SZINHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Grün Lili.
Vasárnap este: Hajduk hadnagya.
Hétfő: Jó éjt Muki!
Kedd délután: Gül Baba. (A rokkant színészek alapja javára.)
Kedd este: Obsitos.
Szerdán: Vagy ő vagy senki.
Csütörtök: A farkas.
Péntek: Bőregér.
Szombaton délután: Legénybucsu
Szombaton este: Nebántsvirág. (Vajnovszky Vilma fellépte.)
Vasárnap délután: A Kisasszony fórje.
Vasárnap este: Karikagyürü. (Bemutató előadás.)

Erdélyi Ujvidéken visszalépett. A nagyváradi szintársulat igazgatója visszavonta pályázatát, hogy Ujvidéket nyerje el nyári állomásul. A város és a színügyi bizottság mellette volt, de a miniszterium a pécsi szintársulat jogát vitatta az ujvidéki állomásra. Ezért *Erdélyi* a versenyből kiállott.

A szintársulat uj hősnője. *Erdélyi* Miklós szinigazgató tegnap értesitést kapott *Coullemont* Edith grófnőtől, a sziniakadémia végzett növendékétől, aki ismert müpártoló is, hogy szivesen szerződik le Nagyváradra drámai hősnőnek. A szinigazgató Fedová-ban, a Kaméliás Hölgy-ben és a Boszorkány-ban engedi őt a közönség elé március első hetében.

IRODALOM

Háborus imakönyv. *Stampay* ének- és imakönyve háborus énekekkel és imákkal bővitve megjelent. A 256 oldalas könyv csinos kötésben 50 fillér, vászonkötésben 70 fillér, bőrkötésben 4 K. A kötött kotta is 50 fillér. Tizre egy ingyen jár. A jövő kiadás 16 oldallal, elesett hősökért való énekekkel, imákkal és vesperákkal ismét bővitve lesz. Szives hozzászólások Köbölkutra (Esztergommegye) kéretnek.

Mágnás Miska-szám. A „Szinházi Elet", Incze Sándor népszerü hetilapja a Király szinház rendkivüli sikerü uj operettjéről, a „Mágnás Miská"-ról igen ügyesen összeállitott gazdag tartalmu számot adott Pompás felvételekben vonulnak fel előttünk Fedák Sári, Lábas Juci, Király Ernő, Rátkay Márion kitünő alakjai, az összes toilettek, számos intimitás az operettből teszik élvezetessé a szinházat kedvelő közönség nélkülözhetetlen hetilapjának friss számat. Kotta meliéklet a „Mágnás Miksa" slágerszáma. Ingyen levelezőlap Fedák Sári a „Mágnás Miská" ból. Egy szám ára 30 fillér. Kapható minden dohánytőzsdében. A „Szinházi Elet" előfizetési ára egy évre 10 korona, félévre 5.50 korona, negyedévre 3 korona. Uj előfizető, aki e hét folyamán, március elsejétől kezdődőleg legalább egy negyed évre előfizet és 50 fillér portót beküld ingyen kapja az ez évben megjelent összes számokat, kotta és levelezőlap mellékletekkel együtt és a Varsányi Albumot. Aki legalább fél évre fizet elő és 2 sor. 50 fillért küld be, ingyen kapja a fenti kedvezményeket és az elmult évben megjelent összes számokat kotta és levelezőlap mellékletteel együtt. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körut 22. szám.

Igazságszolgáltatás.

Az ügyész elejtette a vádat.

A királyi törvényszék gyorsitott eljárás alá eső ügyekben itélkező tanácsa *Balás* Elemér dr elnöklésével tegnap befejezte *Pollatsek* Miksa és társai ellen hadseregszállitási bünügyének tárgyalását. A tanács tagjai voltak: *Kérchy* Péter, *Hermann* Aladár, *Révész* Gusztáv dr, *Fábry* Albert dr birák, *Bartha* Gyula dr jegyző.

A tegnap kihallgatott tanuk: Karton Aladár takárékpénztári igazgató, Feinkuchen Izidor terménykereskedő, Kilovics Sámuel, Bolyos József főszolgabiró, Török Zoltán községi jegyző, László József dr ügyvéd igazolták, hogy Pollacsek Miksa védekezése való, mert 1915. március 15 én megtett mindent, hogy a 8 waggon kukoricadarát s 6 waggon kukoricalisztet szállittassa, de nem szállithatott. Sem a főszolgabiró, sem a kereskedelmi miniszter nem adott szállitási engedélyt s igy *vis major* esete állott elő. Lisztje volt 12 waggonnal.

Moldoványi Géza dr ügyész ez alapon a *vádat elejtette*, mire a törvényszék végzésileg megszüntette az eljárást.

§ **Péchy Károly bünügye.** *Péchy* Károly bünügyében a kir. törvényszék *Palánkay* Károly elnöklete alatt tegnap folytatta a tárgyalást. Folytatták a tanukihallgatásokat. Délután a perbeszédekre került a sor. *Farkas* István dr kir. ügyész hatásos vádbeszéde után dr *Medvigy* Gábor, dr *Tóth* Ferenc és dr *Szunyogh* Pál mondták el védőbeszédüket. Rövid replikázás után az elnök ma délelőtt 10 órára tüzte ki az itélethozatalt.

A Preisz ügy tárgyalása. A királyi ügyészség *Preisz* Károlyné *Szmodis* Gizella ellen vádat emelt házastárson elkövetett emberölés büntette miatt. Az ügy esküdszéki tárgyalása március 9-én lesz.

SZERKESZTOI POSTA.

Értelemzavaró sajtóhiba. *Szilágyi Dózsának* cselédkérdésről tegnap tartott s vázlatosan közölt előadásába értelemzavaró hiba csuszott ezen mondatban «Bár nem tanulmányozta.» *Szilágyi* Dózsa helyben is tanulmányozta a kérdést, értekezett a főkapitánnyal, akinek páratlan előzékenysége lehetővé tette, hogy a cselédügyosztály iratait megtekinthette s gyakorlatba vágó felvilágositásokat kapott.

K. E. Köszönet. Egyik ma, másik kettő később. Kérjük a folytatását. A tiszteletpéldányt megindittottuk.

Alapittatott 1847-ben. — Számos kitüntetés. — Több ezer elismerő levél.

ÓRÁK

Ékszerek részletfizetésre

BRAUSWETTER JANOS, Szeged

Nagy képes árjegyzék ingyen!

Mindenféle aranytárgyakat, törött aranyat, arany pénzeket legmagasabb áron készpénzért vásárolok, kérem hozzám bizalommal beküldeni.

A szerkesztésért felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

VIGADÓ

mozgó szinház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Vasárnap, február 27-én

APACS TANYÁN.

Apacs dráma
4 felvonásban.

Aki mindenre alkalmas.

Vig tréfa 2 felvonásban.

Teljes 2 órás müsorok. Remek szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

HELYÁRAK:

Páholy-ülés 1 korona 50 fill. Zsöllye 1 kor. Támlásszék 80 fillér. II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér.

Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzsdében Bémer-tér kaphatók.

3. szám.

A rézmozsarak és rézüstök pótlására szolgáló **vas hadimozsarak,** ónozott, horganyzott és csiszolt **vaslemezüstök** kaphatók

Andrényi Károly és Fiainál.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fütéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával **azonnal** kiadó. Értekezni lehet a

Nagyváradi Takarékpénztárban. Teleky-u. 2.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MÜVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514. NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM. TELEFON 514.

Főszerelő telefonja **55.**

Értesitjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb** áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését. **Csillárok, ivlámpák** állandóan nagy választékban kaphatók. **Villamos motorok** ¼ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja **55.**

Lahner György-utca 4. sz. ház első emeletén

3 szobás modern lakás

azonnal kiadó. — Ertekezhetni a **Polgári Takarékpénztárnál** Kossuth-utca.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyváradi fióküzletek:

Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyváradi fióküzletek:

Kossuth-utca 5 Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos **Elegáns**

NŐI CIPŐK

a téli saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári árakon kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR r. t.

fióküzleteiben.

Gyártmányaink izléses kiállitásuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveltek.

50 fióküzlet az ország összes nagyobb városaiban.

Szent László-nyomda, részvénytársaság Nagyvárad.

Melléklet a „Tiszántúl“ 1916. február hó 27. számához.

Budapest, 1916. február 26. *I. évfolyam 24. szám.*

A Szív

✠ A·JÉZUS·SZIVE·SZÖVETSÉG·HETI·ÉRTESITŐJE ✠

MEGJELENIK: MINDEN SZOMBATON. | SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20. | KIADJA: A·JÉZUS·SZIVE·SZÖVETSÉG.

A nők arany ABC-je.

Irta pedig maga a jó Isten. Ezen csunya, de hős időkben a szép nemnek szebb vezércikket halandó nem írhat. Olvasd el, rejtsd el szívedben.

„Derék asszonyt ki talál? Becses, mint ami messziről és a végső határokról való! Óh, a drága gyöngyöket messze haladja becse!“

S milyen ez az eszményi nő?

1. A szívét odaadja hűséggel családjának. Hű feleség, jó anya.

„Bízik benne férjének szíve és a szerzeményekben nem szűkölködik.

Jót tesz vele és nem rosszat életének teljes napjaiban.

Férje tekintélyes a kapukban, midőn a föld tanácsaival összeül.

Felnőnek fiai és igen boldognak hirdetik s férje is dícséri őt.“

2. Keze örökös munkában ég. A család dolgozó méhikéje.

„Gyapjat és lent keres és munkálkodik önkezei ügyességével.

Olyan, mint a kereskedő hajója, messziről hozván kenyerét.“

A legjelentéktelenebb dolgokból is tud hasznot hajtani.

„És éjjel fölkel és élelmet ad háza népének és eledelt szolgálóinak.

Megszemléli a mezőt és megveszi azt, keze munkájával szőllőt ültet.

Erősséggel övezi föl ágyékát és megerősíti karját“, maga dolgozik, nemcsak parancsol.

„Érzi és látja, hogy jól van az ő foglalkozása; világa nem alszik el éjjel.

Kezét erős munkákra teszi és ujjai az orsót fogják.“

3. Szereti a cselédeket, szegényeket. Az irgalomnak angyala.

„Kezét kinyújtja a szűkölködőnek és tenyerét megnyitja a szegényeknek.

Nem félti házát a hó hidegétől, mert háza népe mind kétszeresen van ruházva.

Drága szövetet készít magának; bíbor és bársony az ő öltözete.

Szemmel tartja háznépe ösvényeit és kenyerét hivalkodva nem eszi.

„Erősség és ékesség az ő öltözete és nevetni fog az utolsó napon.“ Nem lesz a hiú élvezetektől összefonnyadt alak. Tud gazdálkodni.

Telik neki és házi népének bőven s kijut a szegényeknek is.

4. Művelt, bölcs asszony, ki Istent féli.

„Száját megnyitja bölcseségben és kegyes tanítások vannak nyelvén.

Sok nő cselekedett derekasan; de te felülhaladtad mindnyájokat.

Csalárd a kedvesség és hiú a szépség, az Urat félő asszony dícséretes.

Jutalmazzátok meg munkájáért, a kapukban dícsérjék őt cselekedetei.“

*

A fronton kifolyt hősök vére, nagy életáldozata esdekelje ki hazánknak a kegyelmet, hogy ily derék és hős nővilága legyen a magyarnak. Nagy lesz akkor, igen nagy Isten s emberek előtt.

Hatvasárnapi evangélium.

Szent Máté 8. r. 4. v. — 15-ig.

Az időben egybegyülekezvén Jézus fölött sok nép és városiak is megjelenvén nála, mondá e hasonlatosságot: Kiméne a magvető elvetni magvát; és midőn szórná, némely ugyan az útra esék és megtapodtaték; és az égi madarak megevék azt. És némely kősziklára esék és kikelvén elszárada, mert nem vala nedvessége. És némely a tövisek közé esék, mellyel együtt felnövekedvén, a tövisek elfojták azt. És némely jó földbe esék s százannyi gyümölcsöt hoza. Ezeket mondván, felkiálta: Akinek vannak fülei a hallásra, hallja. Kérdik vala pedig őt tanítványai, mondván: mi értelme ezen hasonlatosságnak? Kiknek ő felelte: Néktek adaték, hogy az Isten országának titkait megértsétek, egyebeknek pedig csak hasonlatosságokban; hogy látván ne lássanak és hallván ne értsenek. Ez pedig a hasonlatosságnak értelme: a mag az Isten igéje. Akiknél útfélre esik, azok: kik hallgatják, azután eljő az ördög és kiveszi az igét szivökből, hogy hivén, ne üdvözüljenek. Akiknél pedig a kősziklára esik, azok; kik midőn hallják, örömmel fogadják az igét, de gyökerök nem levén, csak ideiglen hisznek, és a kisértetnek idején elszakadnak. Amely tovább a tövisek közé hull, ez azokat jelenti: kik hallják, de akiknél, midőn folytatják életöket, a világi gondok, gazdagság és gyönyörűségek azt megfojtják és azért gyümölcsöt nem hoz. Végre a jó földbe vetett magon azok értetnek; kik tiszta és jó szívben a hallott igét megtartják, és gyümölcsöt teremnek békeségtűrés által.

1. „A mag az Isten igéje.“ Szó, ige, beszéd! Mily nagy rejtett kincset hozasz a napvilágra! Feltalálom benned Isten remekművének természetszerű megnyilvánulásait. A lélek gondolkodik, munkálkodik s elméjével itél, következtet, gyűjti az ismereteket, rendszerbe foglalja... Az észt magát nem látom, nem hallom, nem vagyok szemtanúja ennek a fenséges lelki, szellemi hadműveletnek, amely a fogalmak, eszmék és gondolatok közt lefolyik. Megismerem azonban a szó, az ige, a beszéd által. A lélek akar, érez, kiván, törekszik, határoz, küzd az ösztönök bámulatos nagy erejével. Minderről tudomást szerzek a szó, beszéd által. Istennek királyi ajándéka ez. Kedvenc alkotását, az embert elhalmozta vele fejedelmi bőkezűséggel. Megismertetem másokkal bensőmet, lelkemet. Kinyilatkoztatom előttük azt, amiről máskülönben tudomást nem szerezhettek volna sohasem. Szivem olyan, mint a tenger. Ki tudja, mi van ennek a mélységes fenekén? Sejtelmünk sincs. Abból, ami a tenger felszínén emelkedik, sejthetjük némileg, mi rejlik a tenger fenekén. —

2. Istent nem ismerte meg senki sem teljesen. Csak az hatolhat Isten tökéletességeinek végtelen oceánjába, akihez szólt, akinek magát kinyilatkoztatta. Miképen szól az Isten az emberhez? Mikép érteti meg magát a Végtelen a véges lénnyel, a Bölcseség a korlátolt elméjű teremtménnyel, mikor az egyetemi tanár sem tudja magát kellőleg megértetni az elemi iskolás fiúval? Isten bölcsesége, hatalma és jósága kitalálta a módját.

Megalkotta a nagy világegyetemet s átadta az embernek tanulmányozás végett. Belefektette isteni Értelmének és Akaratának kiaknázhatatlan kincseit. Kellő közepébe állította az embert. Keresdd az Istent! Kutass, fürkéssz, megtalálod könnyen. Hamar meghallod a szavát. A szobrász eszméjét ráfaragja a szoborra; a festő a lelkének színeit és alakjait veti vászonra; a zenész a lélek mélyében zenélő ütemeket írja a kottába; a költő a lelke ihletét foglalja szavakba: Isten a teremtés nagy művével megismertette önmagát és megfoghatatlan tulajdonságait. „Ami benne (Istenben) láthatatlan — úgymint örökkévaló ereje és istensége, világ teremtésétől fogva munkáiról megérthető és látható.“ Róm. I. 20.

3. Végtelen leereszkedésében ezzel sem elégedett meg. A velünk való érintkezésnek azon módját is választotta, amely nekünk leginkább megfelel: Krisztus által szólott hozzánk. Isteni útbaigazítás ez emberi szónokban. Az evangélium az istenségnek emberies megnyilatkozása. „Senkisem ismeri az Atyát, csak a Fiú és akivel a Fiú megismerteti.“ Krisztus pedig úgy szólt az emberekhez, hogy megérthette őt mindenki, akinek jó akarata volt.

A sz. áldozásban magunkhoz vesszük Krisztus sz. testét. Az élő Jézus jön a szívünkbe. Nemde, Ő szól hozzánk, mint barát barátjához szokott szólni, bizalmasan, kedvesen, sugallatai, benső intelmei által? Nem mondhatnók olykor-olykor, azokról, akik gyakran áldoznak: „Látván nem látnak, hallván nem értenek...“ Magán életük nem felel meg a sz. áldozás nagy kegyelmének.

Fogyatékos hitük miatt nem tudják kellőleg méltányolni az isteni Vendég jelenlétét. Nem hallják igéit, szavait. — Nem tudnak, helyesebben mondva, nem akarják Jézus Szive érzelmeit magukévá tenni. Keresik az érzelgést, sentimentalismust és nem az isteni akaratot. Egy ideig buzgók „hisznek, és a kisértet idején eltávoznak.“ Törekedjél tehát öntudatosan áldozni. Akkor meghallod isteni Barátod szavát. Neked is adatik majd tudni az Isten országa titkát; és pedig nemcsak elméletileg tudni, hanem gyakorlatilag is. Ilyen öntudatosan végzett sz. áldozás kellő hálaadással „sok termést hoz béketűrésben.“

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

JÉZUS SZIVE TISZTELETE

Nagy kilenced II. péntekje a békéért március 3-án lesz.

Jézus Szíve templomában március 2-án, csütörtökön délután 5 órakor **nőknek** sz. beszéd és gyónás; ugyanaznap esti 8 órakor **férfiaknak** rövid sz. beszéd, utána gyóntatás. Másnap

reggel első szentmise fél 6 órakor. Gyóntatás kezdete hajnali 5 órakor.

Ne engedjünk! A fronton őrt áll szeretetből értünk a hű katona szíve, s mi restelkednénk korábban kelni, őrt állani értök Jézus Szíve előtt? Olyan egy sem lesz. Elkezdeni bármely hónapban lehet.

Miért szenteljük ép a pénteki napot Jézus sz. Szíve tiszteletére?

Mindenekelőtt a végtelen isteni irgalom, szeretet ezt a napot szemelte ki öröktől fogva a megváltás műve befejezésére. Ez a nap a nagy nap, ama ezerszer áldott világünnep, amely után epedett négy ezer éven át a pátriarkák és próféták sz. kara s Ádám minden ivadéka e siralomvölgyében.

33 éven át tartotta folyton szeme előtt az isteni Üdvözitő eme gyász-, kín-, fájdalomteljes nagypénteket, amelyen a gyalázat fáján, a gonosztevők hegyormán, a gyötrelmek tengerében megtisztítsa, megváltsa utolsó csepp vér hullatásával a bűntengerbe merült embériséget. „Ő mosott le minket, bűneinket vérével!"

A nagypénteki d. u. 3 óra volt sz. Szíve legepedőbb órája, mint sz. János oly szépen mondja. „Mivel Jézus tudta, hogy eljött órája... Meg kell kereszteltetnem egy keresztséggel és mennyire epedek, míg be nem teljesedik."

Ez ama nagy irgalom és szeretet kiváló ünnepe, amelyen az Istenember, mint ártatlan bárány önmagát áldozza fel, mutatja be mint főpap és áldozat egyszerre. Pénteki napon nyom békecsókot, nyújt békejobbot Isten végtelen igazsága határtalan jóságának. „Igazságosság és béke megcsókolják egymást." Pénteken törte meg a Messiás a sátán fekete világuralmát és az égre mutató kereszttel, mint mennyei kulccsal megnyitá a 4 ezer évig zárva tartott ég ajtaját. Isten önmagával kiengeszteli, kibékité a világot.

Ez a nap, melyen a jobb lator bánatteljes bocsánat kérésére paradicsomot igért s biztosított az Úr neki, azért a cégéres gonosztevők, nagy bűnösök reményteljes, bűnbánati ünnepe a péntek.

Nagypéntek az Úr sz. testamentomának napja. Tulajdon édes Anyját ünnepélyesen, még egyszer a mi anyánkká tette.

E napon verte át sz. Szívét a lándzsa s sz. sebéből aláhulló vér és víz jejképezte az Egyház és a szentségek létrejöttét sz. Szívéből. Az Egyház Szívéből jött elő. A pénteki nap nyitotta meg sz. Szívét számunkra, hogy Szívsebében lakást, oltalom- és menedékhelyet találjunk, sz. Szívében minden kegyelem tárházát és forrását megleljük.

18 század óta e nap mintegy a központ, amely körül az újjászületett föld mozog. E nap első nagy vértanuját hirdetik az apostolok a szélrózsa irányában; e napon ontott isteni vértől erősítve a mártirok légiói, ezrei a pogány világot áztatják, termékenyitik vérük örömteljes ontásával. „Mártir jegyesem lettél" e napon zengik a szüzek hófehér seregei. E napnak érdeme nyitja fel az eget a bűnbánó Magdolnáknak. E nap emlékére ismétlődik meg a vérnélküli kereszt áldozat a sz. misében. „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!" A kereszt, mely a pápai és királyi koronákon felragyog; a feszület, mely templomunk és házunk fődísze, mely a keresztény nevének forrása és ismertető jele, mely az isteni áldást homlokunkra nyomja, tisztít és megszentel, mely megkezd vállalatokat, munkákat, imákat, egyszóval, röviden: minden a Nagypéntekhez fűződik s ékesszólóan hirdeti: a péntek Jézus sz. Szíve, a szeretet, irgalom, megengesztelés, megkérlelés, bűnbánat kedvenc ünnepe.

Azért kívánta Jézus, hogy ép pénteken tiszteljük szerető Szívét.

Az első pénteki sz. áldozás hatása a hívőkre.

Mily áldott, tartós, rendkívüli gyümölcsöket terem, az első pénteki sz. áldozás a nagy igéret a hivőkre és hitközségekre egyaránt, tanúskodik az 1907. svájci Jézus Szíve országos nagy gyűlés hű beszámolója. A thurgai kantonból igy nyilatkoztak: „Akik nálunk a sz. Szív tisztelői s főleg az első pénteki ájtatosság ápolói és apostolai, mintabuzgó katolikusok, tökéletes lelkek! Főleg a kilenc havi első pénteki ájtatosságot elvégző tanuló ifjúság mindkét nemből bámulatos liliomos életet, csodás lelkitisztaságot tanusítanak, szorgalmuk, munkásságuk, szülőik iránt gyengéd szeretetük kifogástalan!" A freiburgiak igy számoltak be: „A nagy igéret áldásai kézzelfoghatók. A családi béke, boldogság nőttön-nő, az élvezethajhászat, elválás, a részegség és erkörcstelenség, feslett élet fogyton-fogy!"

Neunburg beszámolója igy hangzik: „Plébániánk legnagyobb, leggyümölcsözőbb ájtatossága az első pénteki sz. áldozás és megkérlelő ájtatosság. A megkérlelő, megengesztelő, bűnbánó vonás a sz. Szív tiszteletének nálunk a házi s szomszédos perpatvarok, pörlekedések, haragtartások, megszólások, rágalmak megcsontosodott társadalmi hibáit valósággal kiégeti, kiirtja. Az első péntek a bocsánatkérés s kibékülés ünnepe!"

Tessin lánglelkű sz. Szív apostola igy szólt: „Nyolc éve már, amióta ide helyezett az isteni Gondviselés. A sz. Szív tiszteletében és főleg az első pénteki sz. áldozásban kerestem meg és nyertem meg híveim megújhodását. Valóságos mágnesként vonz, hódít, alakit át e csodás áhitat. A rosz sajtó, iszákosság elleni mozgalom, a nyelvhibák kiirtása, főleg a liliom-hullás megakadályozása ép az első pénteki sz. áldozás rendszeres ápolásának eredménye. Bámulatos megtérések e napon napirenden vannak."

P. Hältenschwiller S. J. ugyancsak svajci származású sz. Szív iró-apostola e kongresszuson a többi közt ezt mondta: „Az első pénteki sz. áldozás közös áldott gyümölcse először a halál óráján a könnyü leszámolás és a Bíró kegyének biztosítása lelkipásztorra és hívőre nézve egyaránt, másodszor a leggyümölcsözőbb, legkitartóbb bűnbánati lelkület. Avagy lehet-e örvendetesebb tudat annál, mint az, hogy az isteni Szív ürömtelt kelyhébe egy csepp balzsamot szórtam és megengeszteltem mások vétke miatt is. Aki a sz. Szívet megkérleli, megköveti, az mint egy jogot biztosit magának az isteni Szív áldásdús igéreteinek és a nagy igéret hatványozott édes gyümölcseinek élvezéséhez főleg a szenvedés, a haláltusa idején, jogot szerez magának ama jövendőlés megvalósításához magán és házanépén, melyet Izaiás profétánál (66. 13) tesz az Úr: „Úgy vigasztallak beneteket, mint kit édes anyja csókkal halmoz el!"

HÍREK.

FELSŐNOVAJ. Megtartjuk a nagy kilencedet. Több családnak valamennyi tagja részt vesz abban, s alig van család, melynek legalább egy tagja azt el nem végezné. Igy tehát joggal lehet remélni, hogy ezek révén a Sz. Szív tisztelete s tiszteletével áldása is beszáll a családokba. Az anyák és gyermekek imája ki fogja eszközölni, hogy a család feje szívének is a Sz. Szív lesz királya és központja. És, ha majd egyszer a családok közösen fogják ostromolni a Sz. Szívet, akkor az irgalmas Isten nem fog sujtani bennünket. Nézetem szerint igen kivánatos volna, ha a Kiadóhivatal gondoskodnék egy Jézus Szívének művészies kivitelü, igazán vallásos képéről, melyet egy-két koronáért meglehet szerezni; sőt ha drágább lesz, akkor sem fog raktáron maradni.

TÁRCA

Ima.

Vértől piroslik most körös-körül,
S az ágyúk hangja dörög kegyetlenül.
Halálhörgés . . . jaj . . . ez most a zene:
Irgalmazz nekünk, Jézus szent Szíve.

A háború egén ég szerelmed;
Látod a kínt, látod a keservet;
Vértől, könnytől ázik a föld színe:
Irgalmazz nekünk, Jézus szent Szíve.

Zokogva valljuk, hogy ez büntetés;
És félve-félünk: mindez még kevés;
Hisz bűnnel van e rosz világ tele:
Irgalmazz nekünk, Jézus szent Szíve.

A jók között a jobbak esnek el, —
Oh már elég volt! Megkegyelmezel?
Fehér békédet küld a földre le:
Irgalmazz nekünk, Jézus szent Szíve.

A magyarok dala.

Magyar vagyok! Erre
Fellángol a vérem,
Maradjon fenn hazám,
Istent arra kérem.

Mért tűrnéd oh Szent Szív,
Hogy győzzön az orosz?
Igaz hittel nem jön
A „Te" oltárodhoz.

De ha győz a magyar
— A nemzet nevében —
Nagyobb buzgóságát
Reménylem, igérem.

Szent István királyunk!
Nézz a magyar népre,
Esdj teljes győzelmet
Hadunk fegyverére!

Háborús mozgóképek.

V... belga városkának Hollandia határán zárdanővérkéi a kitörő háborúnak küszöbén C..... felé menekültek s mivel papra már nem akadtak, a főnöknő az Oltáriszentséget is — nehogy a „pogány német" katonák részéről esetleg tiszteletlenségnek legyen kitéve, köpennye alá rejté s magával vivé. Bolyongás közben azonban német őrjáratra bukkantak. Ezek feltartoztatták a menekülő zárdaszüzeket s a főnöknőt, mivel kissé feltünő viselkedést tanusított, kérdezék, mit rejtegett ott köpenye alatt.

Mit volt mit tenni, a titkot el kellett árulni.

Bátran s tiszteletet megkivánó hangon válaszolá a kérdezősködőknek: Krisztust hordozom az Oltáriszentségben! Azt az Istent, ki előtt nem egy közületek már e napokban meg fog jelenni. Mindazok kik katolikusok közületek, boruljatok térdre Uratok imádására!

S ime a „pogányok" mind letérdeltek, egyesek pedig díszkisérettel kisérték a szentséget a holland határra.

*

Egy bajor brigádégeneralis imádkozó katonái láttára e szavakat intézte. P. W. E. regimentspaterhez: Pater, nem is mondhatom mint örülök annak, hogy katonáim oly buzgón imádkoznak. Az imádkozó katona, jó katona is egyszersmind!

*

W. U. tiroli vadászkatona a déli harctérről karült az I. — kórházba. Két operációt állott ki szerencsésen. Szenvedései azonban csaknem elviselhetetlenek voltak. E közben buzgón forgatá kezében kedves rózsafüzérét, mint az üdvnek biztos zálogát; mert az Istenanyja nem hagyhatja el gyermekét. Áhittal vette fel a haldoklók szentségeit, azután kérő hangon fordult az ápoló irgalmas nővérhez: Nővér, irja meg atyámnak: meghaltam szentségekkel ellátva! Ha erről nem értesülne, ez okozná neki a legnagyobb fájdalmat. Haláltusája alatt tekintetét le sem vette Jézus szentséges Szívének képéről. Szivének utolsó dobbanása is annak szólt, kit földi életében is legjobban szeretett: Jézus szentséges Szívének. Bárcsak igy lenne ez nálunk is! Hány katonaapának ez a legkisebb gondja, hogy fia a szentségekkel ellátva haljon meg!

*

Felkerestem egyik beteg tisztünket kórházunkban. Bár roppant kínjai lehettek, akármennyire is palástolgatá mosolyával, — homloka, arckifejezése, sebláza árulóivá lettek, de ő ilyenkor az iróasztalán levő kis feszületre nézegetett és egy ízben ezt mondta: Főt. Uram, a Megfeszített iskolájában azt tanultam, hogy hallgatagon, csendben, ha lehet nevetve, viseljem el keresztemet. Amióta

KISKUNFÉLEGYHÁZA. Óhajtottam, hogy e lap, amely nemcsak a szívet, lelket nemseiti, táplálja, hanem egyenesen Istenhez is vezet, minél több példányban terjedjen el; egyelőre azonban csak e csekély számban sikerült (27 rendelés). De remélem, hogy a jó, vallásos alföldi nép, amely olvasni igen szeret, jobban és jobban megismerve e lapot, utánrendeléseket fog tenni.

VESZPRÉM. Nagyon nagy boldogsággal olvassuk A Szivet. Sokat tanulok belőle. Különösen az evangeliumnak örülök; mert sz. beszédre nem járhatok.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

Országos ifjúsági Sz. Szív Szövetség.

A wieni eucharissztikus kongreszus alkalmával* egyik szállóban néhány fiatal magyar pap a mi derék Szuszai Antalunk oldalán élénk beszélgetésbe merült. Az egyik fiatal pap fölvetette az eszmét: Magyarország egész kat. ifjúságát a Sz. Szív oltalma alatt egy nagy ifjúsági szövetségbe kellene tömöríteni, melynek célja volna, a kegyelemélet, az ifjúság éveit a kegyelem állapotában tölteni. A szövetségnek minden tagja legyen tagja a Jézus sz. Szíve egyesületnek, hogy annak kegyelemkincseiben részesüljön. Évenként néhányszor közös sz. áldozást végeznének, a gyakrabbi sz. áldozást a tagok saját buzgóságára bízzák; a jellemképzés szolgálatában álló folyóirat, ifjúsági értekezletek a kegyelemélet ápolására — volnának az eszközök. Ahol a körülmények engedik, könnyen lehet az ilyen ifjúsági szövetséget kiegészíteni olvasókörrel, vagy hasonlóval, ahol nem lehet, elég az ifjusági szövetség. Főleg falusi ifjúságunknak lenne ilyen szövetségre nagy szüksége.

Az illető pap hazatérve, megkezdte a munkát. Először úgy tervezte, hogy az esperesi kerületben együtt szervezik az ifjúsági szövetséget, — mert úgy gondolta, hogy többek együttvéve tökéletesebb munkát képesek végezni, — de ezen terv nem sikerült.

Az illető plébános tehát a nem várt ellenállás után mégis szervezte a szövetséget a saját plébániájában. Mekkora volt az öröme, mikor megindult „A Szív", a Jézus Szíve Szövetség heti értesítője! Tehát nincs egyedül. Mások is dolgoznak e téren, sőt már előbb is dolgoztak és buzgóbban. A Sz. Szív hódít.

Azóta úgy halljuk, az országos ifjúsági szövetség ügye is jó kézben van. Egyik legkiválóbb társadalmi intézményünk vette kezébe s nemsokára megindul a szervezés munkája. Ha megvalósul, hazánk a Szent Szív országa lesz s a gyönyörüséges Mária országban az ifjú szivekben a Sz. Szív fog uralkodni. Ifjúságunk eszménye Jézus szelid, alázatos, tiszta Szíve lesz, mely az emberek iránti szeretetből mindig nagy tettekre késztet. Ilyen ifjúság mellett azután szép jövő vár hazánkra. Uralkodjék az isteni Szív az emberek szívében!

* Az Oltáriszentséget dicsőítő világgyülés.

Megjelent III. kiadásban **Magyarország felajánlása Jézus sz. Szívének** című alkalmi füzet. Vallásos, hazafias röpirat. — Igen alkalmas katonáink kezébe. — Olvassa a magyar nemzet és lelkesüljön. (Rendelhető „A Szív" kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. Ára 20 fillér; 100 példány együtt 16 korona.)

Isten áldott keze rám rakta a keresztet, most értem csak: nagyobb hős lehet valaki a szenvedésben a kórágy keresztjére szegezve, mint a harcmezőn nélkülözést, golyózáport elviselve, ha a Megfeszítettel kész szívvel, örömest szenved. S ez oly könnyü lelkileg, bár szörnyű testileg.

*

Kérdeztem egy csonka kezű vitézt, nem okoz-e sajgó sebet testi épségének hiánya.

— Csöppet sem, főt. atyám! válaszolá a derék hős. Egy bűn forrás kiapadt, vele nem vétkezhetem, még ha akarnék is. Jobb éltemben megválni tőle, mint vele s miatta égni egy örökkévalóságban! —

De hisz Ön úgy szereti a jó Istent, hogy úgy se használta volna fel ellene a kezét. Viszonzám e nem várt feleletre.

De a derék vitéz megfelelt.

— Ép a kapzsiság ördöge kísértett folyton! Most békében hagy. Annyim mindig lesz, hogy koldulás nélkül is megélek, szegényen ugyan, de békeségben! —

*

A kórházban több haldoklót láttam el egyszerre. Nagy meglepetésemre a sz. cselekmények elvégzése után a tisztelendő nővér mindeniknek kis üveg tokajit ad. Egy derék mágnás hölgy ajándékozott több üveg ily bort erre a célra, hogy a legszentebbet, a legbecsesebbet: a szentségeket felvéve, élvezzék legalább egyszer vagy utoljára a legkedvesebbet, amit az édes föld terem hazánkban.

EGYHÁZI TÖRTÉNELEM

Szent Péter pápasága.

Jeruzsálemben alakult meg az első keresztény Egyház. Alapítói kezdetben, vezetői az apostolok voltak. De már a legelső időben is mindig szent Péter az első az apostolok között; ő az Egyháznak látható feje.

Igy szerepel szent Péter az első Pünkösd ünnepen, amikor eljöve a Szentlélek és az apostolokat megszállta a nyelvek ajándéka. Igy szerepel szent Péter a nagy tanács előtt, mint a keresztény Egyház feje. Mikor Ananiást és feleségét eléri méltó büntetésük, szent Péter az Egyház látható feje itél s mikor az első pogányok előtt megnyílanak az Egyház szerető karjai, ő dönt a kérdésben.

Ami kevés egykoru, vagy mondjuk inkább a Szentíráson alapuló adatot olvasunk az első Egyház szerepléséről, abban mindenütt világosan úgy szerepel szent Péter, mint az a kőszikla, melyen az Anyaszentegyház nyugszik. Lehetetlen tehát abban kételkedni, hogy ő volt-e csakugyan már a kezdet kezdetén a feje, vagy ahogy most mondanók, *pápája* az Egyháznak.

Szent Péter nem maradt mindig Jeruzsálemben. Hosszabb ideig volt Antiochiában, majd megalapította Klaudius császár alatt (41-54 K. u.) a római Egyházat és annak is ő lett püspöke. Igy történt, hogy szent Péter révén a római Egyház lett fejévé az egyetemes Egyháznak is, Róma püspöke pedig az Egyház pápája.

Hogy a római Egyházat szent Péter alapította és hogy ő volt és maradt élete fogytáig a római püspök, abban az Egyháznak ellenségei erősen kételkedtek és sokan kételkednek még ma is. Vannak, akik még azt is tagadják, hogy szent Péter valaha Rómában járt volna. Messze be a XIV. század közepéig senki soha, bármilyen ellensége is volt az Egyháznak, nem merte tagadásba venni azt, hogy szent Péter valóban Rómában volt.

Az első, aki e kételyt fölvetette Bajor Lajos német római császárnak — a pápák politikai ellenfelének egyik hive volt, Páduai Marsilius. Kálvin és követői már csak azért is, hogy a pápa ellen fordulhassanak, valósággal szenvedélyesen tagadták azt a tényt, hogy szent Péter valaha is Rómában járt volna.

Újabb időben már nincsen olyan számbavehető protestáns tudós sem, aki tagadná, hogy szent Péter alapította Rómában az első Egyházat. A bizonyítékok olyan erősek, hogy még a rossz akaratnak is hallgatnia kell. 1. Soha egyetlen más város nem igényelte magának azt a díszt, hogy szent Péter az ő falain belül pecsételte meg vérével a hitet, melyet hirdetett. Szent Péter vértanu halálának módját ismerik (Ján. 21. 19.), csak épen a várost ne tudták volna, ahol a vértanuság megtörtént? 2. Gaius római pap Zephyrin pápa idejében (199-217) hivatkozik arra, hogy szent Péternek a sírja a Vatikánon van. Hasonlóképen nyilatkozik még a második században alexandriai Kelemen, Tertullián, Irenaeus, korynthusi Dyonisius, kik mind azt írják, hogy szent Péter alapította a római Egyházat. 3. Maga szent Péter is világosan értésünkre adja, hogy Rómában volt. Ugyanis így szól: „Üdvözöl titeket az Egyház, mely Babylonban van . . ." (1. Pét. 5. 13.). Hogy nem a régi Babylonról van szó, az világos onnét, mert a régi Babylon az időben romok tömkelege és elhagyatott pusztaság vala. Volt még egy Babylon nevű hely ez időben, a mai Cairó. Ez azonban csak egy erőd volt, hol csak várőrség tartózkodott. Nem lehetett itt Egyház. Szent Péter a Babylon nevet tehát képletesen értette. Babylon alatt képletesen csak egy nagy, romlott erkölcsű világvárost értettek akkor és értünk most is. Ilyen pedig *az időben csak egy volt: Róma.* Tehát szent Péter Babylon alatt Rómát értette, levelét tehát Rómából írta.

Lehetetlen ennélfogva, szent Péter római tartózkodását kétségbe vonni. Ámde vannak olyanok, akik elismerik szent Péterről, hogy Rómában járt, Egyházat alapított és vértanu halált halt, de nem ismerik el, hogy római püspök volt és ennek következtében tagadják a római püspök elsőségét a többi püspökök fölött.

Ámde szent Péter római püspökségét bizonyító megcáfolhatatlan adataink vannak.

1. A római pápáknak, püspököknek primatusát vagyis pápa voltát a III. században Kallisztus (217-222) és István (254-257) pápák épen avval okadatolják, hogy ők szent Péternek utódai a római püspöki székben.* Ellenfeleink ezt el is ismerik 2. A pápák első névsora, melyet Hyppolitus († 235) készített, szent Pétert nevezi első római püspöknek. 3 szent Cyprián († 258) a római püspöki széket szent Péter katedrájának nevezi. 4. A IV. századtól kezdve minden egyházatya, író és tanító, sőt még az eretnekek is úgy írnak a római püspökről, mint szent Péter utódjáról. 5. A római püspök pápa voltát épen azon az alapon ismerik el, mert szent Péternek, az első római püspöknek utóda.

Történeti tény tehát az, hogy szent Péter Rómában római püspök volt és ott halt vértanu halált. Ő az első pápa.

Hogy mikor halt meg szent Péter, azt tudományosan nem lehet megállapitani. A hagyomány úgy tartja, hogy 26 évig volt Róma püspöke. Nem szabad azonban ezt úgy értenünk, mintha ez alatt az idő alatt mindig Rómában székelt volna Szent Péter is mint a többi apostolok, elment minden népekhez tanitván őket megtartani mindazt, amit a Megváltó hirdetett. 42 év. körül mehetett Rómába, hol az ezrekre menő zsidóság között megalapította az első egyházat. 49-ben számüzték onnan a folyton zavargó zsidókat. Szent Péternek is mennie kellett. Igy vett részt 50-ben az apostoli zsinaton Jeruzsálemben. Innen ment Antiochiába és Kisázsia északi részébe és mikor 56-ban a a zsidók visszatérhettek Rómába, ő is visszatért oda. Halála napja az ősi hagyomány szerint 67. junius 29. Ezt az évet jelöli meg Euzebius krónikája is, de biztos tudományos adatunk sem az évre, sem a napra nincsen.

Ismerve azonban a hagyománynak ős konzervatív erejét bátrán elfogadhatjuk, hogy az első római püspök, szent Péter az apostolok fejedelme Nero császár idejében, 76-ban junius 29-én érte el szívének hő vágyát, hogy ő is mint isteni Mestere a kereszten pecsételhesse meg vérével az örök Igazságnak szentséges tanait. *) II. század elején Kelemen és Iraeneus.

A bibliai történetek magyarázata felnőttek számára. Erdmann W. német művéből átdolgozta Adjutus Secundus. — II. rész. Ujszövetség. Ezen kiváló műből körülbelül 363 példányt sikerült megszereznünk. Több a könyvpiacon sem kapható. Amíg a készlet tart, megrendelhető: Budapest, VIII., Mária-u. 25. Rendház. Ára fűzve 6 korona, előlegesen beküldve. Kötve nem kapható.

Schmidtné női kalapterme (IV., Korona-utca 3. szám.) Nagy választék selyem kalapokban. — Alakítások elvállaltatnak.

VALLÁSOS ÉLET

Jézus Szentséges Szíve hű igéretéhez.

1911 április hónak első szombatján kopogtatnak az ajtómon, Szabad! kiáltom torkom szakadtából. Nem tudom ki tisztel meg látogatásával.

A portás tisztelendő testvérem volt. Főtisztelendő Páter egy kocsi várakozik künn; súlyos beteghez kellene menni. A többi páterek mind a templomban vannak elfoglalva.

Jól van testvérkém megyek!

Fogtam a kabátomat s kalapomat, magamhoz vevén az Úr imádandó szent testét s a betegek olaját, a szent kenetet.

Hová megyünk kérdem a kocsist?

Az Aréna-uti N. szanatóriumba. Hát előre gyorsan!

Útközben betegemet buzgón ajánlottam a keblemen nyugvó Jézus szent Szivének.

Uram, mutasd meg hatalmadat s gyógyíts meg a szentségek erejével súlyos beteg juhocskádat, hadd térjenek ennek kapcsán hozzátartozói is Hozzád a test s a lélek egyedüli igaz Orvosához.

Gyorsan vágtathattunk a főváros utcáin végig, mert mire könyörgésemet elvégeztem, már is megállt a hintó a szanatórium előtt.

Második emelet 11-egy, vagy hasonló valamit súgott a portás felém. Én akár a villámcsapás úgy kanyarogtam fel a lépcsőkön a tizenegyes szoba elé. Becsöngetek.

Bánatteljes, kisírt édes anya nyitja ki az ajtót. Dicsértessék a Jézus Krisztus!" jó főtisztelendő Uram; elhivattuk beteg gyermekünkhöz, hogy részesítse őt a szentségek vigaszában, maga úgy kivánta.

Mindörökké Amen! kedves jó mama, válaszoltam én is a részvétnek hangján. Ugyan mi baja van a kicsikének? Ha szabad kérdeznem?

Erős tüdőgyulladása van s az orvos úr lemondott minden reményről.

Na olyan hamar mégsem adunk fel minden reményt. Hatalmas ám Jézus szentséges Szíve, kedves jó mama. Ha az orvosi tudomány csődött mond, van jogunk még bízni az Isten segítségében is, ki a betegek szentségeit épen azért rendelte, hogy a hiányzó testi erőket pótolja s a kórnak dühöngésével szemben hatékonyságukat fokozza.

Átment már a nagy beteg a krízisen?

Nem, épen előtte áll.

No hála Istennek, jobb időben nem is hívhattak volna. Ez a legkedvezőbb alkalom a betegek szentségének kiszolgáltatására.

A mama kitárta az előcsarnok nagy oldalajtaját s egy pillanat alatt ott állottam egy a forrólázban erősen köhécselő kis angyalkának oldala mellett!

Dicsértessék a Jézus Krisztus, köszöntém a nyögdécselő kis leánykát. Eljöttem, hogy kérésedet teljesítsem.

Jézus szentséges Szíve is itt rejtőzik a kabátom alatt. — Nem kételkedem, jó leánykám, meg fogja jutalmazni élőhitedet, mellyel beléje helyezted összes bizalmadat s példáddal megszégyenítesz annyi felnőtt beteget, kik válságos helyzetükben hozzája folyamodni s a szentségekben részesülni szégyenkeznek avagy vonakodnak.

Elvégezzük dolgunkat röviden, de jól, úgy-e?

Igen tisztelendő úr nyögdécselte a kis 10-11 éves leányka.

Állottam szavamat. A szent gyónás végzése után bejöttek hozzátartozói mind. Nem tudom, mi vett rajtam erőt, de a legnagyobb bizalom hangján mondám: Kedves jó szülők, bízzunk a szentséges Szív hatalmában. Én bizton remélem, hogy Jézus Szíve betegünket szerencsésen átsegíti a krízisen, hisz földi életében is a szentséges Szív a beteg hítének megfelelően művelte szeretetének csodáit. — Könnycseppek peregtek le az édesanya arcáról s a feléledő új reménysugárnak biztató ragyogása lángolt fel az elébb még oly szomorú ábrázatáról. Elvégeztem a szent szertartásokat. Mielőtt eltávoztam volna, új bizalom vett erőt szívemben.

Kedves mama, kössünk szövetséget egymással. Imádkozzunk mától kezdve betegünk felgyógyulásáért Jézus Szentséges Szívéhez. Ha az Úr meghallgatja kérésünket, hálanyilatkozat alakjában közöljük a dolgot a Úr Jézus sztséges Szívének hírnökében.

Jól van Tisztelendő uram. De lenne még egy kérésem.

Nos?

Nem volna szíves holnap a szent misét betegünkért felajánlani?

Szíves örömest. Épen holnap van a hó első vasárnapja s reggel hat órakor épen én tartom Jézus szentséges Szíve oltáránál a szentséges misét.

Meglesz úgy, miként kivánja.

Úgy most ajánlom magam! Megáldottam az én kis betegemet s a javulás biztos tudatával hagyám el az Aréna-uti szanatoriumot. Másnap a szentmisénél hatalmasan ostromoltam betegemért az Úr szentséges Szívét s a szentmisét is őérette ajánlottam fel. Mulnak a napok . . . Emlékezetemből már-már tünedezni kezdett az én kis betegem képe. Egyszere csak úgy három hét után, keddi napon kopogtatnak a szobám ajtaján.

Ismeretlen uriember alakja tűnik fel előttem.

Bocsánatot kérek Főtisztelendő uram! Nem tetszik engem ismerni, de én N. N. bányamérnök vagyok, a kis leányka atyja, kit három hét előtt el tetszett látni a szentségekkel az Arena-uti szanatoriumban. Kis leánykám betegsége a szentségek felvétele után rohamosan javult, úgy, hogy az orvos sem tudta mire magyarázni. Mi megtaláltuk a helyes megoldást: itt hozom feleségem nevében is a megigért hálanyilatkozatot. Igen szépen köszönjük Főtisztelendő úrnak szíves fáradozását s jóindulatát!

Nincs nekem mit köszönni kedves jó uram, köszönjük meg annak, kit egyedül illet meg a köszönet!

Sokáig elbeszélgetünk még a boldog jó apával. Bucsúzás után, kibontom a levélkét s önkéntelenül megakadnak szemem a hálanyilatkozat szövegén: „N. N. bányamérnök és neje hálatelt szívvel mond köszönetet Jézus szentséges Szívének, hogy sulyos beteg gyermeküket, kiről az orvosok már lemondtak, megmentette az életnek!"

HITVÉDELMI A. B. C.

D: Divat.

„Ma nem divat vallásosnak lenni."

1. Mondjuk, hogy így van. Vajjon az utolsó napon, amikor lelked elszáll ez árnyákvilágból (mert bizony te is meg fogsz egyszer halni, szives olvasóm), vajjon akkor a jó Isten a *divat* szerint fog-e itélni? Vagy pedig az ő örök és minden időben érvényes törvényei szerint? Hagyd a többieket: ha el akarnak pusztulni, majd elpusztul akár a félvilág. Te a *magad* lelkéért vagy felelős. Nem az a kérdés, hogy mi a *divat*; hanem hogy mi az *igazság*. Nem az a fő, mi szokás *ma*, hanem hogy mi lesz a síron túl, mi lesz *örökké!*

2. Nem látod-e, hogy a „divat" túlnyomó részben a hóbortos és rosz emberek találmánya? Nem látod-e, hogy nincs az az ostobaság és ferdeség, melynek egy csomó hangos eszelős azonnal divatot ne tudna csinálni? Tegnapelőtt öles krinolin, tegnap malomkő-kalap, ma bukj-el szoknya, holnap hasított rékli, holnapután esetleg sarkantyú a kalapon, — s a mi divatmajom közönségünk, mintha dróton ráncigált bábu volna, ész és önérzet nélkül rohan, ahová a divatcsinálók hóbortja parancsolja. Hát észszerű, hát nem nevetséges, lealázó komédia ez? S mennyi csunyaságot nem „szentesít" a divat! Nem szégyenlik tisztességes nők félruhában mutogatni magukat, akár a bukott lányok, zsúron, bálon, színházban, fürdőkben? Nem veszik észre, mennyi érzéki gerjedelmet s bűnös kívánságot okoznak ezekkel az áttört, átlátszó, az elrejtenivalót ingerlően kidomborító „divat"-öltözetekkel? S akkor még a divat legyen irányító a lélek kérdéseiben is?

3. Nem is igaz, hogy nem „divat" vallásosnak lenni. Mint mindig, úgy ma is vallásosak a legmélyebb elmék, a legnagyobb tudósok, a legtisztább szivek s a legjobb emberek. Sőt ma mintha többen volnának a vallásosak, mint valaha. Uj tavaszi áramlat leng a lelkek világában: azokéban, akik elég önnállóak ahhoz, hogy ne a divat hóbortja szerint rendezzék életük legfőbb ügyeit!

TEMPLOMI REND

Vasárnapon, február 27-én délután 4 órakor a Jézus Szíve Szövetség havi gyűlése **nőknek**, *3 órakor férfiaknak.*

Csütörtökön, március 2-án, d. u. 5 órakor sz. beszéd és áitatosság a hölgyek részére. Utána gyóntatás. Este 8 órakor rövid sz. beszéd urak és férfiak részére, letenye és gyóntatás.

Pénteken, március 3-án reggel a gyóntatás kezdődik 5 órakor. Első szentmise 1/2 6 órakor. 6 órakor sz. mise szentségkitétellel, főleg a férfiak közös áldozása. Az utolsó sz. mise 9 órakor lesz.

Szombaton, márc. 4-én kezdődik a kilenc napi áitatosság Xavéri sz. Ferenc tiszteletére.

ÜZENETEK

Sajnos, lapunkat az **első évfolyam első számaitól már** nem küldhetjük. Különben lapunk szerkesztését ugy kezeltük eddig, hogy folytatólagos cikkek alig fordulnak elő benne. Minden szám teljes egész.

Az **érmekre** nézve újból türelmet kérünk. Elég baj az nekünk is, hogy oly sokáig tart a szállítás.

Budapest. M G. A cikket változtatással egyszer közölni fogjuk. Igen kérjük, rövidebben. — **Budapest. Egy tanuló.** Levelének igen örültünk. Önnek élnie kell s Jézus Szíve irgalmából nagynak lennie! Előre! — **Eperjes.** Felbuzdulásuk igen épületes. Viszonozni fogjuk, hogy ott Jézus Szíve országát több napon át valaki terjeszthesse.

Mindenkinek. *Amint lapunk elején olvasható, mi 50 példánynak egy csomóban való rendelése után 20%-ot adunk bárkinek. Tehát ez a 20% megkapható a templomi könyves táblákra való rendeléseknél is, vagy odaadható az árusitónak, a kihordónak. Elszámolás minden hónap végén történik. Csekket küldhetünk.*

Kassa. Azt az imádságot nem ismerjük. Ilyest az Egyház tilt. Legjobb volna, ha nincs benne a hit és erkölcs ellen semmi és szeretik, approbatióval kinyomatni. Megtehetne a „Kat. Tud." Bocsánat, hogy így válaszolunk, igen sok a munka.

Székesfehérvár. Igen szépen köszönjük főt. tanár úrnak kiváló buzgalmát. A derék diákok éljenek! — **Magyarbánhegyes.** Ha Főt. úr vállalja, nem kell előre fizetni. Tessék havonta törleszteni. Csekket küldhetünk. Levél megy.

Sárvár. Sajnáljuk, de nem lehet. Azonban úgy igen, hogy 50 példányt rendelnek, egy-egy példányt mi adunk 4 fillérért, de akkor további 20%-ot nem vonhatnak le. — **Frontra. Kapucin F.** Köszönöm. Küldjek-e szétosztásra a derék katonák között Önnek A „Szív"-ből? Kérek pontos címet. — **Pusztamonostor.** Lelkes tanító uram, Isten áldja meg. Előre! — **Mindhalálig szomorú.** Sajnos, mi mindent meg nem akadályozhatunk. Elküldenők levelét oda, ha akarja és címét Ön megadja. — **Budapest. Sz. J.** Kérdéseire legközelebb.

Köszönet. Igen, igen köszönjük kedves katonáink nevében a beküldött adományokat, hogy a frontra kedveskedve szép számban küldhetjük lapunkat. Ők mindent kockáztatnak értünk, sok szeretettel adjunk mi is nekik. Szeretettel kérünk továbbra is szív-filléreket.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikür készletek, kerti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapittatott 1845

Fodrásztanonc jó fizetéssel felvétetik.
Schmidt Ferencnél, Alkotmány-utca 20. sz.

Intézetbe megbízható és szorgalmas portást és férfi házi cselédet keresnek. Közelebbit a kiadóhivatalban.

Nyomatott az Apostol-nyomda részvénytársaságnál Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. Telefon: József 38—21.